

Tárgy: Mezőberény Város Kulturális koncepció 2015- 2020. elfogadása
Előterjesztő: Körösi Mihály Humánügyi Bizottság elnök
Készítette: Fesetőné Sipos Judit titkársági ügyintéző
Véleményező Bizottság: Humánügyi Bizottság
Tervezett döntés: Határozat
Döntés: Egyszerű többségi nyílt szavazás

Előterjesztés
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2015. november 30-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Mezőberény Város Képviselő-testülete a Mezőberény Város Kulturális koncepció 2015-2020. elkészítésével kapcsolatban a 2015. március 30-i testületi ülésén az alábbi határozatot hozta:

113/2015.(III.30.)sz. határozat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Mezőberény Város Kulturális koncepció 2015-2020. dokumentumot munkaanyagnak tekintve, továbbtárgyalását szükségesnek tartja a jelenlegi koncepció érvényességi határidejéig, 2015. december 31-ig.

Felelős: Siklósi István elnök

Körösi Mihály Humánügyi Bizottság elnöke

Smiriné Kokauszki Erika OPSKK igazgató

Határidő: 2015. december 31.

A Kulturális Koncepció 2015-2020. felülvizsgálata megtörtént, a fentiek alapján az alábbi határozatot javaslom elfogadásra.

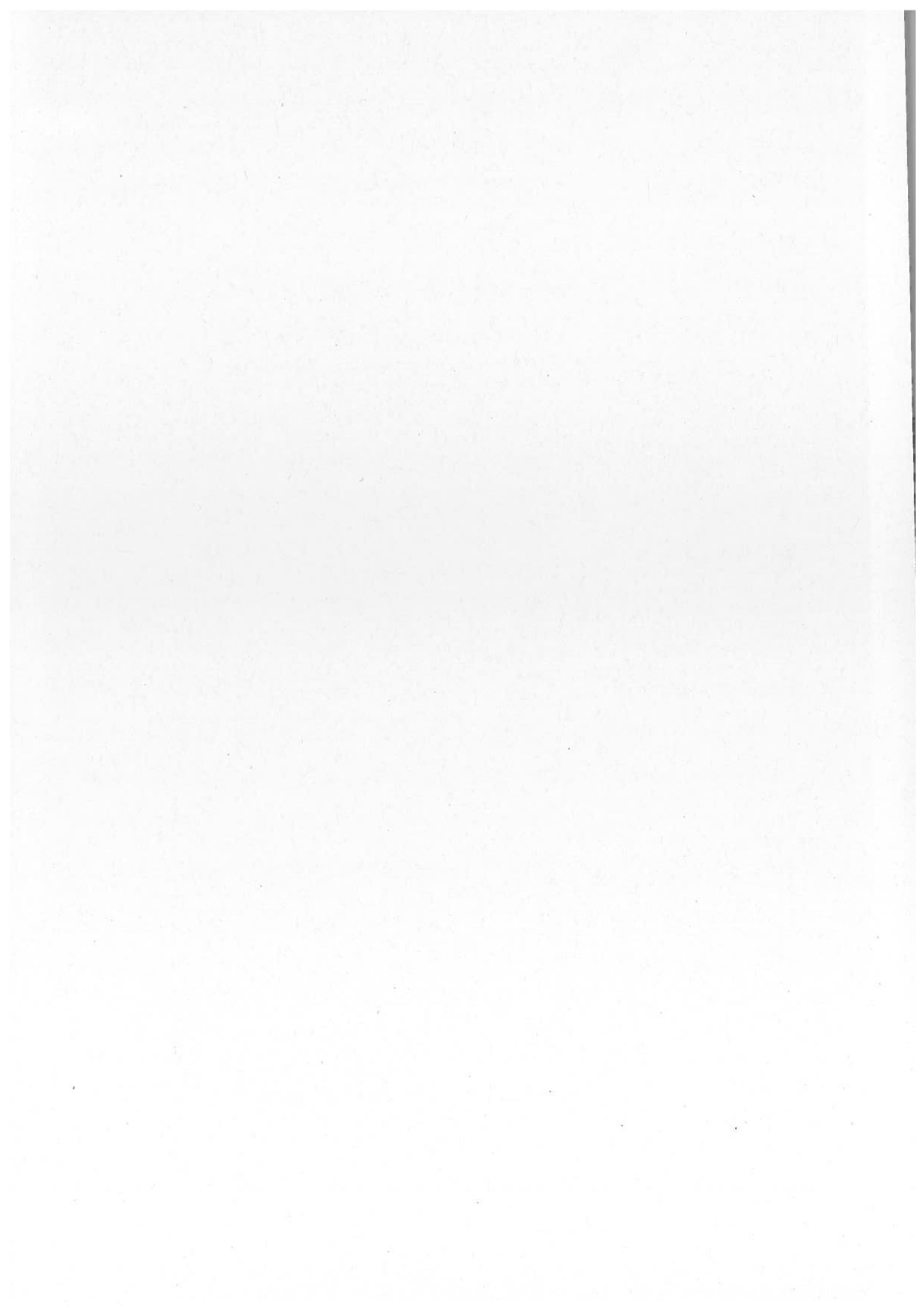
Határozati javaslat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Mezőberény Város Kulturális koncepció 2015-2020. dokumentumot jóváhagyja.

Mezőberény, 2015. november 20.

Fesetőné Sipos Judit

Fesetőné Sipos Judit
titkársági ügyintéző

MEZŐBERÉNY VÁROS
KULTURÁLIS KONCEPCIÓJA
2015-2020

TARTALOM

1.	BEVEZETÉS	4
2.	A KULTURÁLIS KONCEPCIÓ CÉLJA	6
3.	HELYZETELEMZÉS	7
3.1.	A városról	7
3.2.	Demográfiai helyzet	7
3.3.	A munka világa	9
3.4.	Új elemek a foglalkoztatásban	11
4.	INTÉZMÉNYEK ÉS A KULTURÁLIS ÉLET SZEREPLŐI	12
4.1.	Önkormányzati intézmények	12
4.2.	Egyéb fenntartású intézmények	13
4.3.	Civil szervezetek a városban	14
4.4.	Egyházak	14
4.5.	Helyi médiák	15
5.	HELYI KULTURÁLIS ÉRTÉKEK	17
5.1.	Elismerések, kitüntetések	17
5.2.	Települési értéktár	17
5.3.	Városi rendezvények	18
5.4.	Mezőberényi Amatőr Művésztelep	19
5.5.	Műemlékek, műemlék jellegű épületek	20
5.6.	Szobrok, emléktáblák, emlékművek	20
5.7.	Természeti értékek	20
5.8.	Testvérvárosi kapcsolatok	21
5.9.	Turizmus	21
5.10.	Nagy értékű adományok és magángyűjtemények	22
5.11.	Egészségmegőrző szenior foglalkozások	22
6.	AZ ORLAI PETRICS SOMA KULTURÁLIS KÖZPONT TEVÉKENYSÉGE	23
6.1.	Az intézmény alaptevékenységei kormányfunkciók szerinti besorolásban	23
6.2.	Pályázati aktivitás	24
6.3.	Működési feltételek, szakmai tevékenység	25
7.	ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK	27
8.	MEZŐBERÉNY VÁROS KULTURÁLIS FELADATAI ÉS LEHETŐSÉGEI	28

9.	A KULTURÁLIS TEVÉKENYSÉG FINANSZÍROZÁSÁNAK ALAPELVEI	30
10.	JAVASLATOK MEZŐBERÉNY VÁROS KULTURÁLIS FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRA ÉS LEHETŐSÉGEINEK KIHASZNÁLÁSÁRA A 2015-TŐL 2020-IG TERJEDŐ IDŐSZAKBAN	31
	MELLÉKLETEK	34

„A kultúra közkincs, amelyből mindenkinek joga van annyit meríteni, amennyivel lelki szükségletét kielégíteni képes. Ez a közkincs a jólét egyedüli és legbiztosabb forrása, amelyeket az embertől elvenni nem lehet. ...”

(Bonyhai Mihály: *Mezőberény monográfiája* 1933.)

1. BEVEZETÉS

Mezőberényben a - dokumentumok tanúsága szerint - színes kulturális élet folyt. A város lakói büszkék a háromnemzetiségű város természeti, épített, szellemi örökségére, gazdag hagyományaira.

A 21. század elején a város vezetése számára komoly kihívás a település népességmegtartó erejének megőrzése.

A közművelődést a magyar kulturális kormányzat olyan személyiség-, közösség- és társadalomfejlesztő programnak tekinti, amely a polgárok aktív közösségi művelődésén alapul.

Magyarország Alaptörvénye szerint „vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.”

„Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.”

A XI. cikk kimondja, hogy „minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez” és „Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.”

A Magyarország **helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény** 2. § (1) bekezdése szerint: A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. 6. § A helyi önkormányzat feladatai ellátása során: a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt; b) erősíti a település önfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait; 13. § (1) 7. pontja szerint: A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 64. § (1) bekezdése és 76. § (1) bekezdése alapján a települési könyvtári ellátás biztosítása, a helyi közművelődési tevékenység támogatása a helyi önkormányzatok kötelező feladata. A 77. § alapján a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a törvényben felsorolt feladatokból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

Mezőberény Városi Képviselő-testülete a **10/1999.(IV. 26.)MÖK. sz. rendelete** szabályozza a helyi közművelődési tevékenység támogatását.

A kultúra szerepe fontos a társadalmi integrációban, az egyének együttműködésében, az emberek személyi fejlődésében, önállóságának kibontakozásában, készségeinek, jártasságainak, képességeinek és ismereteinek gyarapodásában, az életmód minőségének fokozásában.

2. A KULTURÁLIS KONCEPCIÓ CÉLJA

A helyzetelemzésből kiindulva, az aktuális igényeket figyelembe véve, a szakpolitika hosszú távú, átfogó céljainak megfelelően megfogalmazni a Mezőberény város kulturális területen elérendőnek ítélt középtávú célkitűzéseit, amelyben megfogalmazódnak a szakmai, közösségi feladatok helyi kulturális élet fejlődésének biztosítására.

A jogszabályokban előírtak szerint figyelembe kell venni a helyi társadalom művelődési igényeit, meg kell határozni a támogatandó (kötelező és nem kötelező) tevékenységek körét, a prioritásokat, a szakmai és finanszírozási alapelveket.

A 2012-ben megjelent „A magyar közművelődés szakpolitikai koncepciója” meghatározza a szakterület átfogó céljait, feladatait 2020-ig :

1. közművelődés és felnőttképzés,
2. a közösségi művelődés,
3. a kulturális vidékfejlesztés,
4. határon túli magyar kultúra,
5. a kulturális örökség digitalizálása,
6. a közoktatással való szoros együttműködés,
7. a hagyományápolás és
8. a magyar nyelv ügye.

Jelen koncepció javaslatai a fenti szempontok, szakterületek szerint kerülnek meghatározásra.

3. HELYZETELEMLÉZÉS

3.1 A városról

Mezőberény Békés megyében az Alföld dél-keleti, a közép-békési régió északi részén, a Szegedet Debrecennel összekötő 47-es számú főút és a 120-as számú Budapest –Szolnok – Békéscsaba – Lőkösháza vasúti fővonal mentén fekszik.

A régészeti leletek szerint több ezer éve lakott település. A kutatások szerint a Berény szó törzsi név, talán besenyő vagy kabar. Oklevélben 1347-ben említik először a békési uradalom birtokaként. A földművelés és az állattartás volt a megélhetésük fő forrása. Az évszázadok során a település többször elnéptelenedett. Az 1720-as években Békés és Csanád megye a Harruckern család tulajdonába került. Báró Harruckern János György nevéhez fűződik a terület tudatos benépesítése. Az első telepeseek szlovákok voltak, 1723-ban, 1725-ben német telepeseek 1731-ben magyar családok érkeztek.

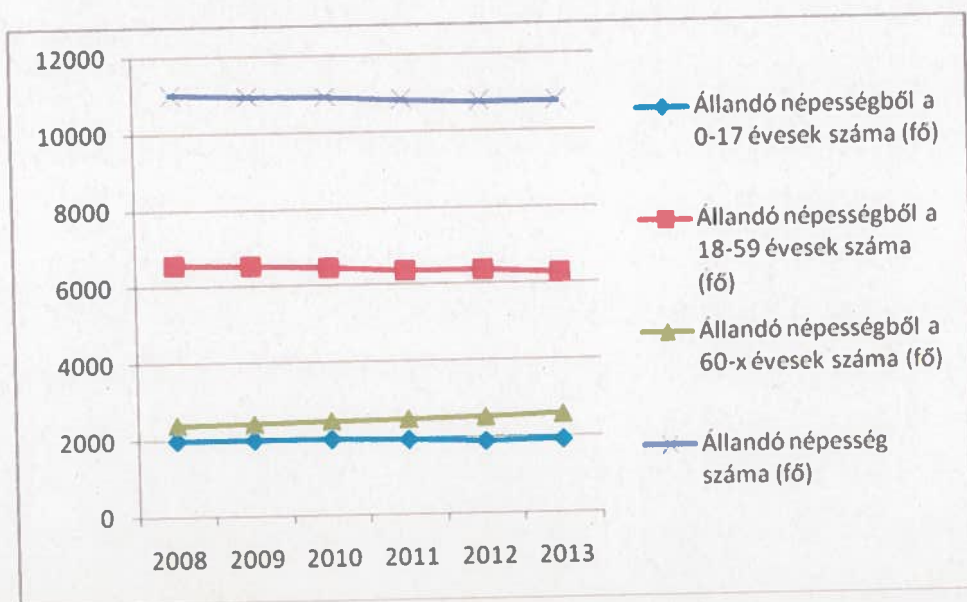
A letelepült lakosság három lakóközvetben egymástól elkülönülten helyezkedett el. Az, hogy a betelepült népcsoportok a protestáns felekezethez tartoztak a békés egymás mellett élés, egymás elfogadásának alapját képezte. A háromnyelvű népesség a XIX. század végéig szigorúan elkülönülten élt. A belterület a XVIII. század végén, a XIX. század elején nyerte el jellegzetes arcát, ekkorra alakult ki a ma is meglévő utcahálózata. Ebben az időszakban épültek a templomok, a Wenckheim kastély. A századfordulón nyerte el a település jellegzetes kis mezővárosi arcát. Ekkor épültek a nagyobb középületek, 1887-ben a Magyar Király Szálló, 1901-ben a Városháza, amely neoklasszicista stílusban épült. Ebben az időszakban épült több emeletes magánház, 1886-ban a katolikus templom és 1905-ben a polgári iskola.¹

Mezőberény 1989. március 1-én városi rangot kapott. 2013. január 1-től a Békési Járáshoz tartozik.

3.2 Demográfiai helyzet

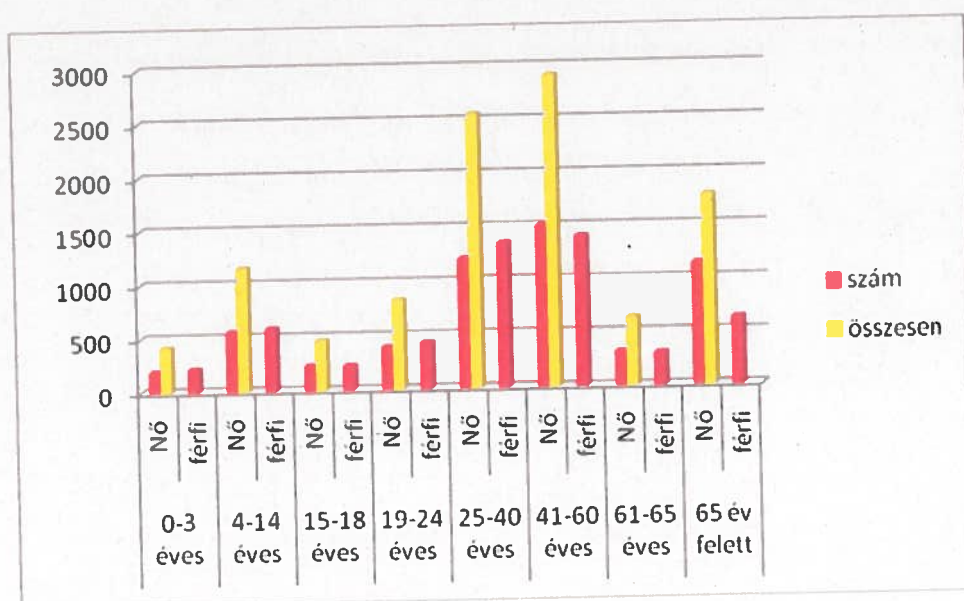
Mutatók	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Állandó népességből a 0-17 évesek száma (fő)	1994	1987	1990	1951	1888	1912
Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	6556	6536	6456	6375	6349	6268
Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)	2399	2416	2465	2491	2519	2571
Állandó népesség száma (fő)	10994	10939	10911	10817	10756	10751

¹Forrás: <http://www.mezobereny.hu/s/cikk/2/Tortenet> 2015. március 17.

Évek óta Mezőberényben is népességcsökkenéssel kell számolnunk 2008- 2013-ig 243 fővel csökkent (az állandó lakosságszám.) a természetes szaporodás és a vándorlások egyenlege alapján. A 18-59 év közöttiek száma 2008-2013-ig 288 fővel csökkent. Az *inaktívak* száma - a fent jelzett időszakban - 172 fővel nőtt. Ez a kulturális koncepció megalkotása szempontjából nagyon fontos információ.

Népességi adatok 2015. január 22-én lekérdezhető adatok alapján:

Lakosság nemzetiségi összetétele (fő)			
magyar	cigány	német	szlovák
9428	576	369	378

A nemzetiségek helyi létszáma a népszámlálási adatok és a választási adatok alapján becsülhető.

A közművelődésnek a lakosság kulturális szükségleteit, igényeit kell kielégíteni a maga sajátos eszközrendszerével, oly módon, hogy a különböző társadalmi csoportokhoz és korosztályokhoz tartozók megtalálják a lehetőségeiket a kulturális élet területén.

A 17 év alattiakból a város óvodáiba és az általános iskolájába járók számának, valamint a középiskola tanulói létszámának alakulása:

Mutatók	2010	2011	2012	2013
Bölcsőde (fő)	30	48	48	56
Óvoda (fő)	347	358	380	361
Általános iskola (fő)	821	831	807	811
Petőfi Sándor Gimnázium (fő)	561	564	602	636

Megfigyelhető a településen a bölcsődei beiratkozásoknál, hogy a létszám emelkedett. (Valószínűleg az új bölcsőde építésének és több férőhely kialakításának köszönhető.) Az óvodák létszáma 2008-2013-ig csekély arányban 15 fővel nőtt. A középiskolások létszáma a 2008-2013 időszakban 52 fővel nőtt. Ugyanakkor az általános iskolások létszáma a fent nevezett időszakban 168 fővel csökkent.

Jelenleg egy óvodai szervezetben 5 tagóvoda, 2011-től egy evangélikus óvoda működik. 2015 őszén pedig a református egyház óvodája is megkezdte működését.

Az általános iskola fenntartásában is változás következett be 2012. szeptemberétől a fenntartó a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Az üzemeltetője viszont továbbra is Mezőberény Város Önkormányzata.

A Petőfi Sándor Gimnázium fenntartói joga 2012-ben átkerült az evangélikus egyházhoz.

3.3 A munka világa

A munkanélküliség aránya 2006-2010 közötti időszakban növekedést mutat. A regisztrált álláskeresők száma 2010-től, a közmunka programoknak köszönhetően csökkent. A fent említett

időszakban csekély mértékben csökkent a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek valamint a 8 általánost elvégzettek száma. 2008-2013-ig 24 fővel nőtt az érettségizettek aránya.

Mutatók	2010	2011	2012	2013
Nyilvántartott állás keresők száma összesen (fő)	1018	880	813	624
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott állás keresők száma (fő)	44	45	47	41
Általános iskolai végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	361	314	303	209
Szaktanulmányos végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	332	272	232	195
Szaktanulmányos végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	24	22	14	10
Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	230	201	191	153
Főiskolai végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	22	20	23	14
Egyetemi végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	5	6	3	2

A munkanélküliség gondját távlatban - továbbra is - csak a munkahelyteremtés tudja megoldani. A demográfiai adatokból és a foglalkoztatottsági tendenciákból kiolvasható, hogy Mezőberényben az elkövetkező években milyen társadalmi rétegekre (munkanélküliek, cigány lakosság) kell különösen odafigyelni munkánk során.

3.4 Új elemek a foglalkoztatásban

3.4.1 Önkéntesség

Több városi intézmény, szervezet a 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről jogszabályban meghatározott módon hivatalosan is önkénteseket fogadó munkahely. Az elmúlt két évben fokozott aktivitás érzékelhető. Ez a forma segítség az álláskeresőknél, a fiataloknak az elhelyezkedésnél, ahol a munkatapasztalat előnyt jelent, segítséget jelenthet a munkaerőpiacra jutás esetében is. Az önkéntesek munkája pedig nagy segítség az intézményeknek, szervezeteknek, hisz a különböző képzettséggel, készséggel rendelkező emberek önként segítik egy-egy kulturális, közösségi esemény megvalósítását, részt vesznek a szervezetek napi rutinjában.

3.4.2 Közösségi szolgálat

A közösségi szolgálat az érettségi megszerzéséhez kötelező tevékenység. A megvalósítását a következő jogszabályok rögzítik: Nemzeti köznevelési törvény, Köznevelési törvény végrehajtási rendelet, 20/2012. EMMI rendelet (1) Az iskola pedagógiai programjáról, 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet, 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről, Nemzeti alaptanterv, Nemzeti Önkéntes Stratégia 2011-2020, Civil törvény, Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény. Az intézmények, szervezetek egyre nagyobb létszámú (helyi és a városban tanuló) középiskolást fogadnak.²

3.4.3 Kulturális közmunkaprogram

A III. kulturális közmunkaprogram indult el 2015 márciusában. A résztvevők legalább érettségizett, esetenként közép-, felsőfokú szakképesítéssel rendelkeznek. A városban mindegyik programban közel 20 fő vett részt. A programot a Nemzeti Művelődési Intézet szervezi, esetünkben az NMI Békés Megyei Irodája koordinálja. A munkáltató az NMI. A résztvevők feladata, hogy segítsék a kulturális, közösségi feladatok szervezését, illetve tevékenységükkel maguk generáljanak ilyen aktivitásokat, folyamatokat. A sikeres munkavégzés céljából a kulturális közfoglalkozásban résztvevők számára képzést is szerveznek, amely Mezőberényben kerül megvalósításra. A fogadószervezetnek alapfeladatuk szerint kulturális tevékenységet kell folytatniuk és kulturális statisztikai adatszolgáltatást kell benyújtaniuk. A városban minden alkalommal legalább 6 szervezet (intézmény, civil) fogadott munkatársat. A tevékenységük összehangolását, az NMI és a fogadószervezet közötti kapcsolattartást helyben dolgozó koordinátor végzi, a munkafeltételeket (iroda, bútorzat, eszközök) az önkormányzat biztosítja.

² Forrás: <http://www.gimnazium.mezobereny.hu/index.php/kozossegi-szolgalat>

4. INTÉZMÉNYEK ÉS A KULTURÁLIS ÉLET SZEREPLŐI

4.1 Önkormányzat és Polgármesteri Hivatal

Mezőberény Város Önkormányzata alapítója és fenntartója a kulturális intézménynek és a kultúrát fontos területnek tekinti a település életében. A városban zajló kulturális eseményeket a Polgármesteri Hivatal kulturális referense fogja össze, szervezi a Városháza eseményeit, kulturális programjait, az ünnepi testületi üléseket, a városi és nemzetközi pályázatok adminisztrációs munkáját, kapcsolattartást, közreműködik a kulturális témájú pályázatok elkészítésében.

4.1.1 Városi Közszolgáltató Intézmény

A közterek rendben tartása mellett feladata a Kálmán Fürdő, a város sportlétesítményeinek üzemeltetése, az általános iskola épületeinek üzemeltetése, gondozza a Városi Liget területét. A város szabadtéri rendezvényeinek lebonyolítását a területek előkészítésével, folyamatos takarításával segíti. További tevékenységei: közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása; kisbusz üzemeltetése; üdülő fenntartása; lakóingatlan és nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése; piac üzemeltetése; köztemető fenntartása és működtetése.

4.1.2 Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

Szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások, ezen belül étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Biztosítja egyrészt az idősök nappali ellátását, másrészt két telephelyen 50, illetve 52 férőhelyen az idős emberek tartós bentlakásos elhelyezését.

30 férőhelyes bölcsőde, és a helyettes szülői hálózat biztosítása is az intézmény feladata. A fogyatékkal élők számára életvitelüket támogató szolgáltatás áll a lakosság rendelkezésére. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége jól ismert a város lakosságának körében. Területi és iskolavédőnői szolgálatot, diagnosztikai kislabort, fizio- és mozgásterápiát működtet. Egészségügyi felvilágosító előadások, fejlesztő táborok szervezésével, az Idősök Karácsonyát és a Városi Idősök Napját a Kulturális Központtal hagyományosan közösen rendezik.

4.1.3 Mezőberény Város Óvodai Intézménye

Székhely óvoda: Mosolygó Központi Óvoda 5650 Mezőberény, Liget tér 5.

Tagintézményei: Csiribiri Tagóvoda 5650 Mezőberény, Kinizsi u. 13., Magyarvégesi Tagóvoda 5650 Mezőberény Kálvin u. 2-4., Nefelejcs Tagóvoda 5650 Mezőberény, Kodály Z. u. 8., Tóparti Tagóvoda 5650 Mezőberény, Mátyás király u. 2.

4.1.4 Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

A Képviselő-testület a 61/2007. (II. 19.) sz. MÖK határozata alapján 2008. január 1-jétől a város három kulturális intézménye egy, többfunkciós, közös irányítású (komplex, összetett feladatrendszerű) intézményként működik. Az 52/2008. (I. 28.) MÖK határozatában leírta az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ feladatait, mely az előző intézmények alap- és kiegészítő feladataira alapo. Cél a három intézmény egymást segítő, egymásra épülő munkájának kialakítása.

4.2 Egyéb fenntartású intézmények

4.2.1 Mezőberényi Általános Iskola Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium

Fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

Tagintézményei:

Mezőberényi Általános Iskola Bélmegyeri Tagintézménye

Mezőberényi Általános Iskola Muronyi Tagintézménye

Mezőberényi Általános Iskola Alapfokú Művészeti Tagintézménye

A 2014/15. tanév statisztikai adatai alapján az intézményben tanulók száma 858 fő.

Az iskolában német nemzetiségi nevelés-oktatás folyik, ezen kívül emelt szintű idegen nyelvet tanuló osztályok is vannak. 2013. szeptember 1-jétől az első és ötödik évfolyam egy-egy osztályában a sportiskolai képzés indult.³

4.2.2 Katicabogár Evangélikus Német Nemzetiségi Óvoda

2011 őszén nyitotta meg kapuit három csoporttal. A 2014-15-ös tanévben öt csoportban folyik a nevelő munka.⁴

4.2.3 Mezőberényi Talentum Református Óvoda

A Mezőberényi Talentum Református Óvoda 2015. szeptember 1-én nyitotta meg kapuit. Pedagógiai programjában megfogalmazott irányvonal a "Tehetséggondozás a művészetek segítségével".⁵

4.2.4 „Leg a láb” Alapfokú Művészeti Iskola

³ Forrás: <http://mai.mezobereny.hu/new/index.php/iskolank> 2015. március 17.

⁴ Forrás: <http://katicaovi.lutheran.hu> 2015. március 17.

⁵ Forrás: <http://www.refmezobereny.hu/?q=ovoda> 2015. október 15.

Meghatározó szerepet tölt be a település közösségi és kulturális életében. Már létező hagyományokkal rendelkező rendezvényei a tanévzáró vizsgaelőadások és télapó ünnepségek. Az intézmény tanulói rendszeres szereplői ünnepi műsoroknak, jótékonyági báloknak és városnapoknak. A gyakorlottabb csoportok évről évre részt vehetnek megyei, illetve országos néptánc fesztiválokon. A múlt és jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével kínál az iskola a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésének lehetőségét. A tehetséges tanulóikat táncművészeti pályára irányítják és ösztönzik őket az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

4.2.5 Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium

2012. május 21-én kötötték meg a megállapodásokat Mezőberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kezdeményezésére a Magyarországi Evangélikus Egyházzal gimnázium fenntartásának átadásáról.

4.3 Civil szervezetek a városban

A Civil Fejlesztő Központ átadásával a Kulturális Központ a korábbinál hangsúlyosabban foglalkozik a helyi civilek tájékoztatásával, segítségével. Azon túl, hogy rendszeresen elektronikus levélben informálja a szervezeteket az aktuális teendőkről, pályázati lehetőségekről, igény szerint partnerként, háttér segítőként részt vesz programjaik megszervezésében.

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2012-től ad lehetőséget vállalkozásoknak, hogy közvetlenül, az egyébként is befizetendő helyi adójuk 1+1%-áról történő rendelkezésükkel közvetlenül támogassák a város civil szervezeteit. A rendeletet a 2011. december 23-i testületi ülésen fogadták el a képviselők.

A szervezetek teljes listája az 1. sz. mellékletben.

4.4 Egyházak

Az egyházak a településalapító szellemi - lelki közösségeiként mind a mai napig törekszenek a jellegükből adódó küldetésük teljesítésére. Az egyházak az ember lelki egészségének és közösségi kultúrájának letéteményesei. Egyaránt végeznek oktatási - nevelési, de szociális, karitatív tevékenységet is. A gyülekezetek heti rendszerességgel igen sok felnőttet és gyermeket képesek megszólítani. Vasárnapi és hétközi programjaik fontosak az igényes időtöltésre és az emberségükben fejlődni vágyó emberek számára. A vallásos események, istentiszteletek nem csak a város istenhívő lakosainak jelenthetnek feltöltődést.

Az egyházi ünnepkörökhöz kapcsolódó istentiszteletek, koncertek, orgona-hangversenyek, gyermek - istentiszteletek, játszóházak, gyermeknapok. Húsvéti ünnepet megelőző böjti irodalmi estek, lelkigyakorlatok, nagypénteki ökumenikus keresztút zarándoklat, húsvét hajnali virrasztás.

Tematikus istentiszteletek: pl. aratási hálaadás, gyógyító emlékezés, teremtésünnep.

Ökumenikus nyitottság programok: imahét a keresztyénség egységéért, nők ökumenikus világ imanapja.

Asszonykörök, melyek rendszeres aktivitásba vonnak be, ill. a bibliaiskolák, melyek a felnőttek igényeinek felelnek meg és tudásuk, önismeretük szélesítését célozzák. Az önkéntes csoportok beteglátogatást kínálnak, és aktív segítséget nyújtanak a nevezett közösségek életében.

Köteletlen találkozást biztosító szeretetvendégségek- teaestek októbertől májusig más- más felekezetnél. Minden alkalommal, vendég előadóval vagy rövid kulturális műsorral, gyermekek, fiatalok szereplésével.

Média-megjelenés: a lelkészek a helyi újság „Hitélet” c. rovatában havonta adnak lelki útavalót.

A Mezőberényi Szlovákok Szervezete kezdeményezésére aktív résztvevői a mezőberényi Adventi gyertyagyújtás ünnepi eseményének.

Óvodákat, időseket gondozó létesítményeket tartanak fenn, aktívan részt vesznek az evangélikus középiskola életében.

Lényeges, hogy az egyházak programjaikkal időben megjelenjenek a helyi médiában, ill., utólag híradást kaphassunk az elvégzett tevékenységről is. A kábel televízió az istentiszteletek közvetítéseivel hozzájárul ezen értékek széleskörű eljuttatásához.

4.5 Helyi médiák

4.5.1 Mezőberényi Hírmondó

A Mezőberényi Hírmondó egyik legfontosabb feladata, hogy a Képviselő-testület munkájáról, a döntésekről, az aktuális városi információkról tájékoztassa a lakosságot. Nehézség, hogy egyikünk sem újságíró, médiaszakember. Az újság hasábjain rendszeresen megjelennek a városban, intézményben szervezett programok kínálata, képes tudósítások keretében bemutatjuk az előző hónap eseményeit. Közzöljük a városi közérdekű információkat önkormányzati, intézményi, civil szervezetek, hitélet csoportosításban. A testületi ülést követő hét pénteken jelenik meg a lap.

A terjesztést az információs munkatársak végzik az intézményi dolgozók és önkéntesek segítségével. Nem fő profil a hirdetések szervezése, de vannak állandó és visszatérő partnereink, akik az újság által érik el célközönségüket. A lap 2000 példányban 12 oldalon, ingyenesen jelenik meg havonta. Az online változat – és a korábbi számok - a városi honlapon megtalálható.

Az összes lapszám az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Könyvtára oldalán olvasható.

4.5.2 Városi honlap

A Kulturális Központ feladata 2011 júliusától az újság kiadása és a városi honlap naprakész üzemeltetése.

A www.mezobereny.hu honlap havi látogatottsága növekszik, havonta legalább 20.000 látogatót regisztrálunk. A Polgármesteri Hivatal munkatársaival közösen dolgozunk az oldal aktualizálásán. Az információk, hirdetések, kötelező szakmai tartalmak mellett rendszeresen tudósítunk az aktuális közösségi, kulturális eseményekről képekben is. A visszajelzések szerint a város honlapja jól használható a közösségi, kulturális események tekintetében és nagy segítség a városi hivatalos ügyekben való tájékozódásban is. Ezt nem csak mi, a helyi használók gondoljuk így, hanem a Korruptiókutató Központ Budapest kutatása is, amely szerint – a települési honlapok vizsgálata alapján – Mezőberény az ország legtorvénytisztelöbb települései között van.⁶

4.5.3 Ktv Stúdió Mezőberény

A kábeltelevízió hálózatok építésével, üzemeltetésével, internet és kábeltelefon szolgáltatással foglalkozó SzűcsNet Kft 2011 óta meghatározó médiummá vált Mezőberényben, a helyi események, értékek közvetítésében, dokumentálásában. 2011-ben a nulláról indulva kezdte el a kábeltévé stúdió felépítését, helyi műsorok készítését. Ma már a Ktv Stúdió Mezőberény által készített adások, városi eseményekről készült összeállítások, a hét három napján láthatóak, a 2340 kábeltévére előfizető háztartásban. Az adások mellett napi 24 órás képújságot működtetnek. Fontos feladatuknak tartják a helyi értékek, az itt élő, és a Mezőberényből elszármazott emberek bemutatását, a városhoz való kötődés erősítését.

Folyamatosan fejlesztik műsorstruktúrájukat és a műsorok készítéséhez szükséges technikai hátterüket.

Jövöbeni elképzelésük: az élet minél több területéről bemutatni érdekes embereket, tevékenységeket. Minél több tárgyi, szellemi és természeti értéket feltárni és közkinccsé tenni.

⁶ Forrás: <http://www.mezobereny.hu/s/hir/1227/Nyitottsag-es-torvenytisztel>

5. HELYI KULTURÁLIS ÉRTÉKEK

5.1 Elismerések, kitüntetések

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete önkormányzati rendeletet alkotott a helyi elismerésekről:

- „Mezőberényért” kitüntetést, a Mezőberényért végzett maradandó, kiemelkedő tevékenység elismerésére;
- „Mezőberényért” posztumusz kitüntetést, elhunyt személyeknek, a Mezőberényért végzett - maradandó, kiemelkedő tevékenység elismerésére;
- „Mezőberény Város Díszpolgára” címet azok részére, akik kiemelkedően jelentős munkájukkal, vagy egész életművükkel Mezőberényen túlmutatóan olyan általános elismerést szereztek, amivel hozzájárultak a város jó hírneve öregbítéséhez;
- ágazati, szakmai elismerő címeket az egyes szakterületeken végzett kiemelkedő munka elismerésére az alábbi elnevezésekkel

„Mezőberény Kultúrájáért” elismerő cím,

„Mezőberény Sportjáért” elismerő cím,

„Mezőberény Egészségügyéért, Szociális ellátásáért” elismerő cím,

„Mezőberény Neveléséért, Oktatásáért” elismerő cím,

„Mezőberény Vállalkozója” elismerő cím.

5.2 Települési Értéktár

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény alapján az Országgyűlés megállapította, hogy a magyar nemzeti értékek megőrzendő és egyedülálló értékek, azokat értéktárban kell összesíteni.

Mezőberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 231/2013. (V. 27.) számú határozatával arról döntött, hogy Települési Értéktárat és Települési Értéktár Bizottságot hoz létre. Mezőberény Települési Értéktára 74 darab megfelelően dokumentált helyi értéket tartalmaz. Az értéktár népszerűsítésére a Mezőberényi Hírmondóban jelennek meg tájékoztatók, interjúk, városi szintű rendezvényeken kiállítások, bemutatók, ételkóstolók kerülnek megrendezésre. A város polgármestere, TÉB tagjai előadóként vesznek részt megyei, területi értékfeltárással, értéktárral kapcsolatos tanácskozásokon. A bizottság munkáját a Polgármesteri Hivatal kulturális referense és a Kulturális Központ munkatársai, önkéntesek segítik.

Az értéktárban szereplő értékekről a <http://www.mezobereny.hu/s/hir/972/Telepulesi-Ertektar> oldalon lehet információt szerezni.

Több helyi értéket a bizottság továbbításra javasol a megyei értéktárba.

További aktivitások megszervezésére, tájékoztató füzet kiadására pályázatok kerülnek benyújtásra.

Az OPSKK Muzeális Gyűjteményében értéktár kiállítás látható. A TÉB rendszeresen beszámol a végzett munkáról.

Kijelenthető, hogy a városban folyó értékgyűjtő munka példaértékű.

5.3 Városi rendezvények

A **nemzeti ünnepek** megünneplése: ünnepi megemlékezéssel és emlékhely koszorúzással történik.

Március 15-én (2012-től) Mezőberény neveléséért, oktatásáért, Mezőberény sportjáért, Mezőberény kultúrájáért, Mezőberény vállalkozója, Mezőberény egészségügyéért kitüntetés kerül átadásra az ünnepi megemlékezés és koszorúzások mellett.

Október 23-án Mezőberényért és Mezőberényért posztumusz kitüntetést adományoz a képviselő-testület.

Augusztus 20. megünneplése a Berényi Napok keretében történik. Ünnepi testületi ülés keretében történik a Mezőberény Város Díszpolgára cím adományozása.

Az év Újévi köszöntővel - vállalkozók majd civil szervezetek köszöntésével - indul a városházán.

A **Magyar Kultúra Napja** alkalmából több kulturális esemény, pl. *kiállítások, színházi előadás, Múzeumi esték, Mesélj nekem!* kerül megrendezésre a városban.

Tavasszal: Bor-, kolbász-, savanyúságverseny, Dalostalálkozó Szabó Antal és Szabó Antalné emlékére, Nagymamáink süttették süteményverseny, húsvéti locsolkodás, majális és Városi Gyermeknap, emlékező koszorúzás a mezőberényi német kitelepítettek emlékművénél várja az érdeklődőket.

Nyáron Városi Pedagógusnap, Múzeumok éjszakája, Mezőberényi Művésztelep, Berényi Napok, és a Streetfighter Nap a jelentős közösségi esemény.

Ősszel megemlékezésen vehetnek részt az 1951-ben Budapestről kitelepítettek és az őket befogadó mezőberényi családok tiszteletére állított emlékműnél. Töltött Káposzta Fesztivál, Mesetarisznya, Könyvtári Napok, Városi Idősek Napja, Szlovák Nemzetiségi Nap, Márton-napi felvonulás sokak érdeklődésére számot tartó rendezvény.

Télen a mikulásváró gyermekprogramok, az Idősek Karácsonya, Karácsonyi vásár, kézműves bemutató, és az Adventi gyertyagyújtás várja a város lakóit.

Minden évben vannak olyan események, amelyek térségi, megyei, országos hatókörűek: Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Verseny, Szép Magyar Beszéd területi fordulója, Megyei Vadásznapi, Német Nemzetiségi Nap, Petőfi Emlékhelyek Országos Találkozója, Olvasóvá nevelés konferencia, Országos Origami Találkozó, Békés Megyei Nemzetiségi Találkozó, Békés Megyei

Gyermekek- és Kisegyettesek találkozója. A város vendége volt 2012-ben a Csabai Kolbászfesztiválnak, megyei értéktár találkozóknak.

Az események szervezői minden esetben arra törekednek, hogy minél többet bemutassanak a résztvevőknek Mezőberény hagyományaiból, kulturális, közösségi, természeti értékeiből. Ennek érdekében együttműködnek az önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások, művészeti csoportok, intézmények.

5.3.1 Városi rendezvényterv

Évtizedes múltra tekint vissza a Városi rendezvényterv – közművelődési intézmény által történő – összeállítása. A rendezvényterv a városi honlap könnyen elérhető helyén található, így segítve a városban rendezvényt szervező intézményeket, egyházakat, civil szervezeteket. A hosszú évek tapasztalata alapján a szervezők körültekintők, használják a dokumentumot, abban feltüntetik a tervezett programjaikat.

A rendezvényterv decemberben, januárban készül, adott hónapra pedig rendszeresen aktualizálásra kerül. További segítség a városi honlap *eseménynaptár* funkciója.

5.4 Mezőberényi Amatőr Művésztelep

2012 augusztusában került először megrendezésre az alkotótábor.

A Mezőberényi Amatőr Művésztelep alapvető célja a kezdetektől az értékteremtés, rekreáció, tapasztalatcsere, ismerkedés Mezőberény természeti értékeivel, épített örökségével.

Az alkotótáborban 10 fő amatőr alkotó vesz részt, évről-évre visszatérő vendégeink. Többüknek van helyi kötődése, a többiek pedig szívesen térnek vissza a városba.

Az alkotótábor vezetője, Papp Zoltán grafikus, művésztanár (tagja a Békés megyei FAMME – Független Alkotók Művészeti és Művelődési Egyesülete csoportjának, a Békéstáji Művészeti Társaságnak és a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének), előre összeállított programterv szerint bonyolítja le az eseményt, természetesen minden esetben törekszik arra, hogy figyelembe vegye a résztvevők igényeit. A Mezőberényben készült egyedi, közös alkotásokból a csoport kiválogatja, összeállítja kiállítása anyagát és azokat a munkákat, amelyek a városban maradnak, a mezőberényi kortárs művészeti gyűjtemény részeként.

A különböző helyekről érkező, különböző életkorú, érdeklődési körű alkotók egy jól szervezett, alkotó légkörű tapasztalatcsere részesei Mezőberényben. A visszatérő vendégeknek is képesek a szervezők új és új szemszögből bemutatni a város épített értékeit, természeti környezetét.

5.5 Műemlékek, műemlék-jellegű épületek

Műemlékvédelmi szempontból: I. kategóriába tartozik a II. kerületi (szlovák) Evangélikus templom (Luther M. tér). II. kategóriába tartozik: az I. kerületi (német) Evangélikus templom (Kossuth L. tér), a Református templom (Kálvin J. tér).

Mezőberény Város Önkormányzata 2003 decemberében elfogadott határozatával (25/2003. (12. 22.) MÖK rendelet) jelentős mértékben hozzájárult településünk épített emlékeinek védelméhez, megőrzéséhez. A városképet meghatározó, helyi védettség alá tartozó 46 épület számszerűségében is igazolja városunk értékvédő szándékát.⁷

5.6 Szobrok, emléktáblák, emlékművek

A településünk múltját dokumentáló szobrok, emléktáblák, emlékművek, kopjafás emlékhelyek, emlékoszlopok felsorolását, alkotóik nevét a 3. sz. melléklet tartalmazza.

Nincs meghatározva, hogy a felsorolásban szereplő tárgyi értékek kataszterét ki / mely szervezet vezeti illetve tartja karban. Értékeink védelmében fontos ennek, jövőre nézve a meghatározása. A 2004-es koncepció melléklete az azóta megjelent *Mezőberényi Almanach* kézírata. Az *Almanach* adatbázisa az *MBER* helyismereti adatbázis része, amely az OSPKK Könyvtára honlapján elérhető.

A tárgyi emlékek vonatkozásában pl. az *Almanach* megjelenése óta nem történt újabb gyűjtés vagy áttekintés.

5.7 Természeti értékek

A város közigazgatási területén helyi és országos védettségű természeti értékeket egyaránt találhatunk.

Nyilvántartott, védett fák (3 db) a Vasútállomással szemben találhatók. A természetvédelmi törvény értelmében védettség alá került a Vésztői úti szikes tó (Medvefejes-tó) és a kunhalmok.

A legjellegzetesebb a Tücsök-halom, és az egykori Rókás-halom.

Helyi védettség alatt állnak:

- Városi Liget,
- ritkaság a Kölcsey utca 8. szám alatt található fekete-bodza fa,
- sárga erdei tulipán élőhelye a köztemető ravatalozó oldali bekötőútja mellett,
- nyúlánk sárma élőhelye: laposi kertek melletti ősgyep,
- 2 db kocsányos tölgy élőhelye: Főnix Orvosi Centrum udvara Petőfi u. 5.

⁷ Forrás: http://regioldal.mezobereny.hu/fajlok/hir/1/2011_04_13_rendeletek/epített_orokseg_helyi_vedelmerol.pdf

A helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről a 14/2012.(III. 27.) számú önkormányzati rendelete szól.⁸

5.8 Testvérvárosi kapcsolatok

Mezőberény öt dokumentált testvérvárosi kapcsolattal rendelkezik:

Gronau - Németország (megállapodás aláírva: 1991. 04. 24.)

Münsingen - Németország (megállapodás aláírva: 1993. 05. 30.)

Guta – Szlovákia (megállapodás aláírva: 2001. 08. 10.)

Szováta - Románia (megállapodás aláírva: 2002. 08. 18.)

Csantavér- Szerbia (megállapodás aláírva: 2006. 08. 20.)

Mezőberény Város Önkormányzata hivatalosan 1991-ben kezdte testvérvárosi, illetve partnerkapcsolatainak kiépítését. A testvérvárosi, partnerkapcsolati megállapodások kulturális, sport, idegenforgalmi, szociális, gazdasági jellegű kapcsolatok megalapozására, kiépítésére, továbbfejlesztésére születtek. Főbb területei azonban a kultúra, a sport, oktatás és a gazdaság lehetőségének javítása. Írásos együttműködési megállapodás mind az öt településsel aláírásra került.

A testvérvárosi kapcsolat céljai között szerepel többek között a baráti, emberi kapcsolatok elmélyítése és kiszélesítése, a város lakosainak számára a kapcsolatépítés lehetőségének megteremtése, más kultúrák megismertetése és befogadása, jó és haladó tapasztalatok átvétele, nyelvtanulás. Emellett az önkormányzatok és önkormányzati intézmények, civil szervezetek közötti tapasztalatcsere útján a települések kölcsönös érdekei figyelembevételével elősegíteni azok fejlődését. Az együttműködés által megismerni egymás értékeit, kulturális hagyományait, helyi nemzeti szokat.

Mezőberény Város Önkormányzata részéről a Humánügyi Bizottság illetve a Polgármesteri Hivatal nemzetközi kapcsolatokért felelős munkatársa koordinálja a városok közötti kapcsolattartást, kultúrák közötti kommunikációt. A szervező munkában az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ, a civil szervezetek, intézmények végeznek példaértékű tevékenységet.

5.9 Turizmus

Komoly turisztikai lehetőség rejlik Mezőberényben a Körös közelségében, a Hosszú-tó adottságaiban, a város vadász-, horgász-, lovas turisztikai vonzerejében, a szálláshelyek éttermek, étkezési lehetőségek gyarapodó kínálatában, a vendégfogadással foglalkozó vállalkozások számának bővülésében.

⁸ Forrás: <http://www.mezobereny.hu/JogtarSzegmensKuka/A1200014.003.html?iframe>

A vonzó programok, látnivalók, a kikapcsolódási lehetőségek kínálata, a megfizethető, korrekt szállások, étkezési lehetőségek, a környék turisztikai vonzereje, a környező településekkel, vállalkozókkal való hatékony együttműködés sokat segíthet abban, hogy Mezőberény Békés megyében a kirándulók, nyaralók számára cél lehessen.

A város honlapján turisztikai információ található.

A GYÜSZ-TE megkeresése új lendületet adott a városban már meglévő, elemeiben fellelhető turisztikai tevékenységnek. Vállalkozások, civil szervezetek, magánemberek foglalkoztak korábban is vendéglátással, különböző szolgáltatásokkal.

2015-ben elfogadásra került Mezőberény Város Idegenforgalmi Stratégiája.⁹

5.10 Nagy értékű adományok és magángyűjtemények

Mezőberény számára több jelentős, nagy értékű adomány került felajánlásra, amelyek az OPSKK Muzeális Gyűjteményében megtekinthetők:

Tótkomlói festett szlovák parasztbútor 9 db – a saját készítésű bútorokat Tóth Sándor, Népművészet Mestere adományozta 2012-ben.

140 db kitűntetést Vágvölgyi Mihály éremgyűjtő adományozott 2012-ben. 45 db zsúrizett kézimunka – a saját helyi gyűjtés alapján saját tervezésű és saját kivitelezésű hímzéseket Kiszely Jánosné Népi Iparművész, a Népművészet Mestere adományozta 2013-ban.

A magángyűjtemények számát csak hozzávetőlegesen lehet meghatározni. Ismereteink szerint a gyűjtők száma tizenkettő, tizenöt. A gyűjtők inkognitóban maradnak.

5.11 Egészségmegőrző szenior foglalkozások

Leczkésiné Hőgye Katalin vezeti azokat a foglalkozásokat, amelyeken főként az 50+ korosztály vesz részt. Olyan mozgáskultúrával ismerkednek meg, amely jótékonyan hat az egészséges szervezetre, de bizonyos egészségügyi problémák esetén is segít a gyógyulásban, a jó fizikai állapot megőrzésében. A foglalkozásokhoz rendszeresen kapcsolódik orvosi előadás is. A testnevelő foglalkozásai nem csak a testi, hanem – közösségformáló, ismeretterjesztő jellege okán – a lelki egészség megőrzését is támogatja.

⁹ <http://www.mezobereny.hu/s/cikk/243>

6. AZ ORLAI PETRICS SOMA KULTURÁLIS KÖZPONT TEVÉKENYSÉGE

Mezőberény város közösségének és az ide látogatóknak kulturális ellátása könyvtári, muzeális gyűjteményi szolgáltatások és művelődésszervezés révén valósul meg. Az OPS Kulturális Központ ennek érdekében nyilvános könyvtárat és muzeális gyűjteményt, valamint közművelődési intézményt működtet és természetvédelmi látogatóközpontot tart fenn; könyvtári, helytörténeti adatbázisokat működtet és aktualizál. Működteti a Civil Fejlesztő Központot. Kiadja Mezőberény város közéleti információs lapját, a Mezőberényi Hírmondót, végzi a város honlapjának tartalmi feltöltését és aktualizálását. Részt vesz a város rendezvényeinek lebonyolításában. Az OPS Kulturális Központ tevékenységét teljes politikai és egyházi/vallási semlegességgel végzi, pártokat, politikai szervezeteket nem támogat és nem rekeszt ki, együttműködik a történelmi egyházakkal.

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat, általános forgalmi adó törvény hatálya alá tartozik, általános szabályok szerint.

Egyéb tevékenységként az intézmény alapfeladata ellátásának sérelme nélkül, a tevékenységéhez használatba adott helyiségei, eszközei tartós és eseti bérbeadása.

Mezőberényben az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ közösségi, művelődési és társadalmi szerepvállalása elfogadott. Nyitva tartásával, szolgáltatásaival rugalmasan alkalmazkodik a partnerek igényeihez, akik a szakemberek közreműködését igénybe veszik a rendezvényeik szervezésénél.

Az intézményegységek működtetése hatékony, a feladatok egy helyen valósulnak meg.

A minőségirányítás tudatos, szakszerű bevezetése lehetőséget teremt a használók igényeinek alaposabb megismerésére, ezáltal az intézményi feladatok újrafogalmazására.

6.1 Az intézmény alaptevékenységei kormányfunkciók szerinti besorolásban

Kormányzati funkciószám	Kormányzati funkció megnevezése
1. 016080	Kiemelt állami és önkormányzati rendezvények
2. 054020	Védett természeti területek és természeti értékek bemutatása, megőrzése és fenntartása
3. 082042	Könyvtári állomány gyarapítása és nyilvántartása
4. 082043	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
5. 082044	Könyvtári szolgáltatások
6. 082061	Múzeumi gyűjteményi tevékenység

7. 082063	Múzeumi kiállítási tevékenység
8. 082064	Múzeumi közművelődési, közönségkapcsolati tevékenység
9. 082091	Közművelődés – közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
10. 082092	Közművelődés – hagyományos közösségi, kulturális értékek gondozása
11. 082093	Közművelődés – egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
12. 083030	Egyéb kiadói tevékenység
13. 086090	Mindenféle egyéb szabadidős szolgáltatás
14. 095020	Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés
15. 101240	Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását elősegítő képzések, támogatások
16. 105020	Foglalkoztatást elősegítő képzések és egyéb támogatások

Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ öt intézményegységben működik:

- OPSKK Művelődési Központja
- OPSKK Könyvtára
- OPSKK Muzeális Gyűjteménye
- OPSKK Madarak Háza Látogató - és Foglalkoztató Központja
- OPSKK Civil Fejlesztő Központja

A szakterületek szakmai önállóság mellett, a tevékenységeket összehangolva végzik munkájukat az Alapító Okiratban, a Szervezeti és Működési Szabályzatban megfogalmazottak szerint, vezetői terv, éves munkaterv, rendezvényterv alapján.

6.2 Pályázati aktivitás

- EU-s projektek 2011-2015: 100.855.263.- Ft
- NKA évente 300-550.000.- Ft/év támogatást nyújt 2-4 projekt megvalósításához.
- Mezőberény városi pályázatok 300-500.000.- Ft/év forrást biztosít 8-10 közösségi, kulturális esemény megvalósításához.
 - Az elnyert támogatások a pályázatokban meghatározott feladatok megvalósításával kapcsolatos kiadásokra fordíthatók.
- Érdekeltségnövelő támogatás 600-1.000.000.- Ft/év plusz bevételt jelent a Kulturális Központ három szakterületén.
- Egyéb támogatások 100-500.000 Ft/év, jellemzően nem pénzbeli segítség a helyi, térségi vállalkozásoktól.

6.3 Működési feltételek, szakmai tevékenység

6.3.1 Személyi feltételek

2015. április 1-jén a közalkalmazotti létszám 13,5 fő, 14,5 álláshelyen:

Közösségi művelődési osztály: 5 fő a közművelődési szakember, 1 fő portás, recepció, technikai feladatokat is ellát munkaidejében az intézményben és a városházán.

Könyvtári, gyűjteményi osztály: 6 fő *1 fő könyvtáros álláshely a képviselő-testület döntése alapján zárva.*

Gazdasági, üzemviteli osztály: 2,5 fő.

Közfoglalkoztatás: 3 fő üzemviteli munkaterületen (változó időtartamú, határozott időre szóló szerződéssel).

Kulturális közfoglalkoztatás: 3 fő (változó időtartamú, határozott időre szóló szerződéssel).

Közösségi szolgálat: 15 - 30 fő (folyamatosan emelkedő, változó létszám).

Önkéntes: 4 fő.

6.3.2 Tárgyi feltételek

Az épületek állapota, elrendezése ugyan nem felel meg a 21. század kulturális szakterületek ideális befogadó tereinek, a bútorzat egy része elhasznált, elavult, folyamatos karbantartást és felújítást igényelnek. Ugyanakkor a fenntartó, az intézmény vezetése arra törekszik, hogy folyamatosan megtörténjenek az adott (szakmai) funkciónak meg felelő korszerűsítések, átalakítások. A felújítások, beruházások pályázati lehetőségek, és esetleges többletbevételek terhére fokozatosan történnek.

6.3.3 Szakmai tevékenység

Mutatók	2011	2012	2013	2014
Beiratkozott olvasók (fő)	1134	1091	909	1245
Múzeumi látogatók száma (fő)	4385	3672	3056	2249
Kulturális rendezvényeken résztvevők száma (fő)	186804	186485	143262	147896
Alkotó művelődési közösségek tagjai (fő)	473	366	343	283

6.3.4 Rendszeresen működő csoportok:

Heti több alkalommal: Mezőberényi Mazsorett Együttes, Tánciskola (január – április), Orlai Színpad, Gerinctorna pilates elemekkel, Versenytánc csoport, Berény Táncegyüttes, Kis-Berényke Táncegyüttes.

Heti egy alkalommal: Népi Díszítőművészeti Szakkör, Foltvarró szakkör, Berényi Népdalkör, Jóga Klub

Kreatív kézműves kör – családi foglalkozások, Balett oktatás, Kulcs a számítógéphez

Havi egy alkalommal: Cukorbeteg Klubja, Városi Nyugdíjas Klub, PATEX Nyugdíjas Klub

Havi rendszerességgel intézményünkben találkoznak: Alföld Turista Egyesület, Baráti Egylet Mezőberényért, Városszépítő és Városvédő Egyesület, Mezőberényi Helytörténeti és Tájvédelmi Egyesület, Könyvtárpártoló Alapítvány, Mezőberényi Orlai Népfőiskola Egyesület

Kéthavonta: Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete Helyi Szervezete, Álláskeresés a neten foglalkozás

Negyedévente: Bélyeggyűjtők köre

Heti rendszerességgel megtartott **fogadóórák.**

6.3.5 Rendszeresen megszervezett rendezvények, közösségi aktivitások:

10-12 alkalom/év	Külső szervekkel együttműködve rendezvényeik lebonyolításában
8-12 alkalom/év	Kiállítások
8-10 alkalom/év	Múzeumi esték, Mesélj nekem!
3-10 alkalom/év	Egyéb előadások, könyvbemutatók
5-7 alkalom/év	Múzeumpedagógiai foglalkozások, Múzeumok őszi fesztiválja
3-6 alkalom/év	Egészségügyi előadások, Börze és bolhapiac, karácsonyi vásár, Könyvtárhasználati foglalkozás, egyéb, tájékoztató előadások
3-4 alkalom/év	Színházi bemutató, Színházbusz
1-3 alkalom/év	Tábor, Civil szervezetek számára tudásmegosztás, Könyvkiadás
1 alkalom/év	Szép Magyar Beszéd verseny, Petőfi – versmondó verseny, Tánciskola, táncvizsga, Táncgála, Évadzáró, Mesetarisznya, Kultúrházak éjjel nappal

6.3.6 Képzések

A Kulturális Központ rendelkezik felnőttképzési nyilvántartási számmal.

Elsősorban befogadja a külső oktatási intézmények, vállalkozások által szervezett képzéseknek, amelyekhez jól felszerelt helyiségeket biztosít.

2012-ben saját – alapfokú – számítástechnikai képzéseket szerveztünk a civil szervezetek tagjai, az érdeklődők számára. 2014-ben ismét sikeresen megszervezte a képzést.

7. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK

- **Mezőberény kulturális ellátottsága** Békés megye viszonylatában **jó**. Az önkormányzati intézmények mellett civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a város kulturális életében.
- Intézmények, civil szervezetek **rendezvényeinek koordinálása folyamatosan megtörténik**.
- A városban működő **művészeti csoportok, művelődési közösségek tevékenysége** folyamatosan **bemutatóra kerül** az intézményi és városi rendezvényeken. Mezőberényi jellegzetességgé nőtte ki magát a három nemzetiség motívumkincsét feldolgozó Díszítőművészeti Kör, a Berényi Népdalkör, a Mazsorett Együttes a Berény” Néptáncegyüttes, “ Leg a láb” Alapfokú Művészeti Iskola, a Mezőberényi Amatőr Művésztelep, az origami.
- A **civil szervezetek** jelentősége, **aktivitása**, forrásbevonó, érdekérvényesítő képessége, együttműködési készsége folyamatosan **erősödik**. Ezt a Képviselő-testület döntése, a létesítmények, a szakemberek tanácsadása segítségnyújtása, **együttműködése** támogatja.
- A város **naprakész**, Mezőberény életét bemutató **honlapot** üzemeltet, amely jól segíti a városlakók, idelátogatók informálódását.
- **Igényes**, a város életének egy-egy jelentős eseményét, időszakát bemutató **kiadványok** kerülnek kiadásra, többnyire pályázati forrásból, önkormányzati támogatással.
- Az intézményeket **megfelelő szakmai végzettségű** vezetők irányítják. A dolgozók rendelkeznek a feladat ellátásához szükséges **szakmai kompetenciákkal**. Az ellátandó feladat és szakemberek száma éppen elégséges, ám csak a közmunka, a kulturális közmunka segítségével lehetséges az egyes közösségi, kulturális területek elvárt módon történő folyamatos üzemeltetése.
- A művészeti csoportok munkáját elismert, felkészült **szakmai vezetők** irányítják. A csoportok képesek a megújulásra, az új kihívásoknak való megfelelésre.

8. MEZŐBERÉNY VÁROS KULTURÁLIS FELADATAI ÉS LEHETŐSÉGEI

Az önkormányzat kulturális feladatai:

Az 1997. évi CXL. sz. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről az alábbiak szerint határozza meg a települési **önkormányzatok** közművelődési **feladatait**:

76. § (1) a települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

(2) Ennek formái különösen:

- a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, **életminőséget és életesélyt javító tanulási, felsőoktatási lehetőségek**, népiskolák megteremtése,
- b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismerése, a **helyi művelődési szokások gondozása**, gazdagítása,
- c) az egyetemes, a nemzeti, a **nemzetiségi** és más kisebbségi **kultúra értékeinek megismertetése**, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,
- d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, **művelődő közösségek tevékenységének támogatása**,
- e) a **helyi társadalom** kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének **segítése**,
- f) a különböző kultúrák közötti **kapcsolatok** kiépítésének és fenntartásának segítése,
- g) a **szabadidő** kulturális célú eltöltéséhez a **feltételek** biztosítása,
- h) egyéb művelődést segítő **lehetőségek** biztosítása

A törvény ajánlást tesz az **önként vállalt feladatokra**:

121. § (a) "közösségi kulturális hagyományok és értékek ápolásának, a művelődésre, társas életre szerveződő közösségek tevékenységének a **lakosság életmódja javítását szolgáló kulturális célok megvalósításának támogatása**"

121. § (b) "a művészeti intézmények továbbá a **lakosság művészeti kezdeményezéseinek**, önszerveződéseinek támogatása, a művészi alkotómunka feltételeinek javítása és a művészeti értékek létrehozásának, megőrzésének **segítése**."

Mezőberény Város Önkormányzata 10/1999 (IV. 26.) MÖK. sz. rendeletében határozta meg, hogy a helyi társadalom művelődési érdekeinek és szükségleteinek figyelembevételével a felsoroltakból mit, milyen konkrét formában és mértékben lát el.

A **kulturális feladatokat** az önkormányzat elsősorban az általa fenntartott **Orlai Petrics Soma Kulturális Központ** működtetésével látja el. Az OPSKK-val együttműködve a nevelési, oktatási intézmények, a Városi Közszolgáltató Intézmény, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, valamint a Polgármesteri Hivatal is ellát kulturális tevékenységet.

A Humánügyi Bizottság által rendezvények és nemzetközi kapcsolatok támogatására évenként kiírásra kerülő **városi pályázatok** útján az önkormányzat támogatja a civil szervezetek, intézmények kulturális rendezvényeit.

A **nemzetiségi önkormányzatok** jellemzően a nemzetiségi szervezetekkel, egyházakkal közösen szervezik önálló, vagy városi eseményekhez kapcsolódó **közösségi rendezvényeiket**.

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 231/2013. (V. 27.) határozatával **Települési Értéktár** Bizottságot hozott létre, amelynek feladata:

- a **települési értékek megőrzéséről** és szélesebb körben történő megismertetéséről való gondoskodás,
- a helyi települési értékek körének meghatározása, szükség szerinti módosítása, a Települési Helyi Értékek Gyűjteményének összeállítása,
- döntés a TÉB rendelkezésére álló pénzeszközök felhasználásáról
- félévente a Képviselő-testület tájékoztatása
- javaslattétel a Hungarikumok Gyűjteményébe.

9. A KULTURÁLIS TEVÉKENYSÉG FINANSZÍROZÁSÁNAK ALAPELVEI

Az Önkormányzat legalább az előző évben a kulturális tevékenységre fordított összeget és az új feladatok belépésével növelt összeget biztosítja évenként a költségvetés lehetőségének függvényében a kulturális feladatok ellátására.

Biztosítja:

- az **intézményfenntartás** költségeit,
- a szakmai és kiegészítő munkaköröket betöltő munkatársak **bérét, és bérjellegű kiadásait,**
- a tevékenység ellátásának **technikai, műszaki feltételeit,**
- a kiemelt és az eseti feladatok tartalmi megvalósításához szükséges pénzeszközt,
- **városi pályázatok** kiírásával (a programfinanszírozás elvén) az önkormányzati intézmények és a civil szférában közművelődési feladatokat is ellátó, nem önkormányzati szervezetek támogatását,
- **érdekeltségnövelő támogatások önrészét,** a pályázatok benyújtását,
- az **Eu-s projektek** benyújtásakor a **fenntartóra vonatkozó nyilatkozatok** megtételét esetleges kötelezettségek vállalását,
- a vállalkozók befizetett helyi adója **1+1%-ának** civil szervezetek támogatására való felhasználásának feltételeinek fenntartását.

10. JAVASLATOK MEZŐBERÉNY VÁROS KULTURÁLIS FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRA ÉS LEHETŐSÉGEINEK KIHASZNÁLÁSÁRA A 2015-TŐL 2020-IG TERJEDŐ IDŐSZAKBAN

Mezőberény Város Önkormányzata feladatai a szakmai, közösségi feladatok, a helyi kulturális élet fejlődésének biztosítása az országos szakpolitikai céloknak megfelelően:

10.1 Közművelődés és felnőttképzés területen kulturális (közművelődési, könyvtári, gyűjteményi) intézmény fenntartásával biztosítja

- a társadalmi esélyegyenlőtlenség csökkentéséért az **egész életen át tartó** tanulás, az iskolarendszeren kívül, öntevékeny, önképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító **tanulási lehetőségeket**, különös tekintettel az **idősek** kultúra fogyasztási szokásaira.

10.2 Közösségi művelődés feltételeinek biztosításával elősegíti

- az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi **kultúra értékeinek megismertetését**, a befogadás elősegítését, az **ünnepek kultúrájának gondozását**,
- az ismeretszerző, az **amatőr alkotó művelődő közösségek** működését,
- a lakóhelyhez, szülővároshoz, a vidékhez kapcsolódó **identitás** növelését,
- a **helyi társadalom** kapcsolatrendszerének, **közösségi életének**, érdekérvényesítésének **segítését**,
- a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítését és fenntartását,
- a szabadidő kulturális célú eltöltését.

10.3 Ösztönzi, támogatja az önszerveződő helyi közösségeket, mint a **kulturális vidékfejlesztés** legfontosabb erőforrását, mint az **életminőség javításának eszközét**, ezért

- **elismeri és támogatja** mindazon **civil szervezeteket**, egyházakat, amelyek **tevékenységükkel részt vállalnak a város kulturális életéből**,
- megőrzi, **ápolja a település néprajzi, helytörténeti, szellemi és tárgyi értékeit**,
 - kiemelten ápolja az Orlai és Petőfi hagyományokat (Petőfi kultuszt),
 - forrásokat keres a Wenckheim-Fejérváry kastély 21. századi, korszerű, interaktív látogatóközponttá alakításához,
- összehangolja és bővíti a **város turisztikai kínálatát**,
- Értéktár Bizottságot hozott létre, hogy a **helyi értékeket** a Települési Értéktárban **összegyűjtse, az utókor számára kutatható módon megőrizze**,

- támogatja a Mezőberényi Amatőr **Művésztelep** megszervezését,
- értékként tartja számon az **évenként megrendezésre kerülő városi rendezvények**, a Berényi Napok rendezvénysorozatot, a testvérvárosi kapcsolatok ápolását.

10.4 A határon túli magyar kultúra ápolása céljából szoros kulturális, közösségi **kapcsolatot tart fenn testvérvárosaival.**

10.5 A kulturális örökség digitalizálása érdekében

- **nyilvános könyvtár fenntartásával** biztosítja, hogy minden lakosa számára használható és elérhető szolgáltatást nyújtson, költségvetésében gondoskodik a dokumentum-állomány és információs háttér folyamatos fejlesztésének feltételeiről,
- megfelelő személyi és tárgyi erőforrást biztosít az OPSKK Könyvtárának már most közel 10000 rekordot tartalmazó **MBER helyismereti adatbázisának** folyamatos bővítésére, retrospektív (*visszatekintő*) és kurrens (*folyamatban lévő*) gondozására,
- a Települési Értéktár anyagát digitálisan is dokumentálja.

10.6 A közoktatással való szoros együttműködésben

- biztosítja a **gyermekek, fiatalok** kulturált szabadidő eltöltését, közösségi alkalmakat, aktivitásokat,
- kulturális intézményeiben, szervezetiben fogadja az **önkénteseket, közösségi szolgálatot** teljesítőket,
- közös rendezvényeiben **kiemelt figyelmet fordít a magyar nyelv ügyére**, ápolására (Szép Magyar Beszéd verseny, Magyar Kultúra Napja, szavaló és versmondó versenyek)
- **aktív kapcsolatot** tart fenn a város oktatási intézményeivel.

10.7 Ápolja a város kulturális, nemzetiségi, természeti, épített és tárgykultúra örökségét, hagyományait, ösztönzi azok bemutatását és újak teremtését, segíti ezen célokat megfogalmazó szervezetek tevékenységét.

- A településen és térségünkben élő, illetve elszármazott alkotóművészek, amatőr alkotók, mesteremberek munkáinak bemutatása.

10.8 Mezőberény Város Önkormányzata prioritásnak tekinti

- a helyi kulturális értékeken, igényeken alapuló események, fesztiválok támogatását,
- szellemi műhelyek, alkotóközösségek támogatását, a nyilvánosság biztosítását,

- kulturális területen az infrastruktúra fejlesztését,
- az esélyegyenlőség megteremtését a kulturális javak elérésében,
- generációk együttműködését, egymást támogató, kiegészítő tevékenységét
 - fiatalok tanulmányainak támogatása,
 - idősök kultúrafogyasztói igényeinek megismerése, támogatása,
- jövedelemtermelő (kulturális) turisztikai *termékek* kifejlesztését.

Mellékletek:

1. civil szervezetek
2. helyi védelem alatt álló épületek
3. alkotások, emlékművek

Név:	Tevékenység:
Könyvtárpártoló Alapítvány	1989. január 2-án alapították a könyvtár munkatársai. Az alapítvány célja a könyvtár szolgáltatásainak fejlesztése, rendezvényeinek támogatása, az alapítványi cél megvalósításához szükséges források gyűjtése. Az alapítvány eddigi tevékenysége során segítette a könyvtárat eszközvásárlásban (másoló, polcok, zenei részleg, gyerekléptékű kisbútorok, játéktár), finanszírozta rendezvényei egy részét - gyerekprogramok, a gyermekkönyvtár által kiírt pályázatok, versenyek jutalmainak támogatása, előadói estek, író-olvasó találkozók, ismeretterjesztő előadások. (Az Alapítvány segítségével volt a könyvtár és természetesen Mezőberény város vendége Huzella Péter, Kóka Rózália, Haumann Péter, Koncz Gábor, Szabó Magda, Spitzer Györgyi Soma, Berecz András, Koltai Róbert, Jókai Anna, Nagy Anna és Huszárik Kata, a Békéscsabai Napsugár Bábszínház és a <i>Jókai Színház művészei.</i>) 2011-ben indította útjára a Könyvtárpártoló Alapítvány "Mesélj nekem!" programsorozatot, melynek keretében közéleti szereplők, írók és színészek mesélnek a gyerekeknek a mezőberényi könyvtárban. A program célja, hogy a kisgyermekkel minél inkább megszeretessék a mesét, népszerűsítsék a meseirodalmat és az olvasást. Az eltelt négy év alatt több mint 30 mesealkalmat valósított meg az OPSKK Könyvtára az Alapítvány segítségével. A mesélők között volt Lackfi János, Szalóki Ági, Iványi Dalma, Pogány Judit, Süveges Gergő, Palya Bea, Csernyik Szende és helyi példaképek. Az alapítvány segítette a Mezőberényi Almanach c. helyismereti kiadvány kiadását
Erős Vár Alapítvány	A mezőberényi I. kerületi Evangélikus Egyházközség működési területén élő, illetőleg látókörébe eső szellemi fogyatékos gyermekek képzése, foglalkoztatásának, társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a nehéz anyagi körülmények között élő jó szellemi képességű gyermekek továbbtanulásának támogatása, szükség szerint ösztöndíj vagy egyszeri segély folyósításával. Idős korú, egyedülálló gyülekezeti tagok szociális segélyezése Könyvtárpártoló Alapítvány: 1989. január 2-án alapították a könyvtár munkatársai. Az alapítvány célja a könyvtár szolgáltatásainak fejlesztése, rendezvényeinek támogatása, az alapítványi cél megvalósításához szükséges források gyűjtése. Az alapítvány nyitott, a cél megvalósításához bárki kapcsolódhat, ha a célokkal egyetért, azt anyagi- vagy bármilyen más eszközzel támogatni kívánja. Az alapítvány eddigi tevékenysége során segítette a könyvtárat eszközvásárlásban (pl.: másoló: 1995.), finanszírozta rendezvényei egy részét.
Petőfi és Goethe Alapítvány	Elsősorban oktatási, nevelési célokat szolgáló alapítványt 1992-ben alapították a Petőfi Sándor Gimnázium akkori diákjainak szülei. Oktatást segítő taneszközök beszerzése mellett támogatják a cserekapcsolatok keretében megvalósuló németországi tanulmányi, ismeret és tapasztalatszerző utakat, valamint alkalmanként a gimnáziumi kulturális rendezvényeket. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: továbbra is a diákok részéről megnyilvánuló igények támogatása. A Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium

	tehetséges tanulóinak, közösségi csoportjainak és nevelőinek olyan lehetőséget biztosítani, mely közvetlenül, vagy közvetve a tanulók személyiségét fejleszti, majdani életük érvényesülési esélyét növeli és az intézmény működését biztosító állami költségvetésből nem valósítható meg.
Mezőberényi Általános Iskolás Tanulókért Alapítvány	(Jogelődje az Orlai Petrics Soma Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány) Céljai között fontos helyet foglal el a kulturális programok, versenyek, és más szabadidős programok szervezésének anyagi biztosítása, kiemelkedő tanulmányi eredményeket felmutató tanulók jutalmazása. Az iskolában folyó idegen nyelvi képzés elősegítése, diáksport fejlesztés, kiemelkedő képességű tanulók jutalmazása, versenyeken való részvétel anyagi biztosítása. Nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, kulturális örökségmegóvás, környezetvédelem, gyermek- ifjúságvédelem, érdekképviselet.
Mezőberény Környezetvédelméért Alapítvány	Célja: önkormányzati közműberuházások megvalósítása, támogatása. A lakosság egyéb jellegű közműterheinek csökkentése. Mezőberényi Óvodásokért Alapítvány: az 1999-ben, szülők által létrehozott alapítvány célja az óvodai nevelés támogatása mellett, az óvodaszépítés, színházlátogatás, kirándulás, kulturális programok, könyvbeszerzés, szakmai továbbképzések támogatása.
Mazsorett Varázs Alapítvány:	2004-ben a településünkön működő mazsorett csoport tagjainak, szülőknek, valamint az együttes vezetőségének közös kezdeményezése nyomán jött létre. Célja: A csoport kulturális tevékenységének ~ fellépések, országos és nemzetközi versenyek ~ segítése.
Mezőberényi Gyermekfoci - Iskolai Labdarúgást Támogató Alapítvány	Alapítás éve:1998. Céljuk: az Általános Iskolában működő labdarúgó tevékenység szervezése és támogatása; Labdarúgó mérkőzések, bel-, és külföldi tornákra való utazás anyagi fedezetének biztosítása; Iskolai labdarúgás fejlesztése; A kiemelkedő eredményeket elért labdarúgók jutalmazása; A helyi ifjúság sportszerű életvitelre nevelése
Mezőberényi Népfőiskola Alapítvány	A Mezőberényi Népfőiskola Alapítvány 2013. 01. 16-án alakult. Célja, a kulturális, nemzeti örökségünk ápolása, fejlesztése, oltalmazása. Tevékenységei többek között: képzések, oktatások, ismeretterjesztő előadások szervezése, támogatása. Tudományos tevékenység, természetvédelmi,- és környezetvédelmi tevékenység. Magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység; szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása; egészséges életmódra nevelés, egészségmegőrző programok szervezése, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység; pályázatfigyelés, pályázatírás, projektek lebonyolítása; kiadványok szerkesztése, kiadása.
Mezőberény Vadász Társaság	Célja: a jogszabályok, szabályzatok megtartásával és megtartatásával, a népgazdaság érdekeivel összhangban, korszerű vadgazdálkodással és példás egyesületi élettel tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosítson.

Mezőberényi Általános Iskola DSE	Tagjainak rendszeres helyi – intézményen belüli, intézmények közötti – játék, turisztikai versengés és versenylehetőség, szabadidő-sport rendezvények tervezése, szervezése. Rendszeres testgyakorlás feltételeinek biztosítása. Részvétel a Diákolimpia versenyrendszerben. Nemzetközi cserekapcsolatok bonyolítása. A diáksport-csoportok működésének segítése, öntevékenységük kibontakoztatásának és kiterjesztésének ösztönzése, segítése. Az állami és társadalmi erőforrások szervezése.
Mezőberényi Gazdakör	Érdekképviselő, szakmai ismeretek fejlesztése, termelés és termékértékesítés szervezése, közös géphasználat előmozdítása.
SPEKTRUM Alapítvány	Célja szociális és mentálhigiéniai segítségnyújtás Békés megyében, elsősorban Mezőberény térségében lévő kistelepüléseken, ezen belül az otthoni segítségnyújtás megszervezése, működtetése, a családsegítő szolgálatok szakmai és módszertani támogatása, gyermekjóléti szolgálatok megszervezése, működtetése, segítése. Szociálisan hátrányos helyzetű tehetséges diákok továbbtanulásának támogatása, szociálisan hátrányos helyzetben élő diákok részére csoportterápiás foglalkozások és szabadidős táborok szervezése.
Nyeregben Alapítvány	Az alapítvány 2006 végén jött létre. Céljai: ősi magyar lovas kultúra ápolása, fogyatékkal élők társadalmi integrálódásának elősegítése, lovaglás népszerűsítése, állatvédelem, természetvédelem, környezetvédelem, hagyományos paraszti kultúra megismertetése. Az 1848/49-es szabadságharc lovas hagyományainak ápolása. A falusi turizmus, lovas turizmus eredményes működésének elősegítése, fejlesztése, lovas bemutatók szervezése, fogathajtó versenyek lebonyolítása.
Tízváros Alapítvány	Közösségi és szabadidős centrum működtetése, ahol családi programokkal, szabadidős tevékenységekkel igyekszünk megállítani a családok demoralizációját. Szociális bolt működtetése, ahol a városban élőket jó minőségű bútorokkal, használt ruhákkal, lakberendezési tárgyakkal ellátni. Tanyaprogram működtetése, ahol hátrányos helyzetűeket, szenvedélybetegeket foglalkoztatunk, és vezetünk vissza a munka világába. Munkahelyteremtés.
Alapítvány az Ázsiai Misszióért	Az alapítvány elő kívánja segíteni a hátrányos helyzetű rétegek, elmaradott sorban élők, katasztrófa sújtotta területen élő emberek és gyermekek, valamint az őket segítő szakemberek, misszionáriusok, tanárok körülményeinek javítását, felkészülését, odajuttatását és azt, hogy a kisebb-nagyobb közösségek megértőbbek, segítőkészebbek legyenek a hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok és felnőttek iránt.
Mezőberényi Református Gyülekezet Növelése Érdekében Alapítvány	célja, jutalmazás és segélyezés az alapítvány kamataiból az arra rászorultak részére. „A mindenkinek szüksége szerint” bibliai gyakorlatnak megfelelően.
Uram, nincs emberem Alapítvány	A mezőberényi idősök között végzett gondozó tevékenység (szociális tevékenység, idősök támogatása).

Egyesületek	
Mezőberényi Horgászok Egyesülete	Tagjai horgászérdekeinek képviselése, valamint kedvező horgászlehetőség biztosítása. A horgászsport fejlesztése, népszerűsítése.
Összefogás Mezőberényért Egyesület	Érdekképviselés, városvédelem, városfejlesztés, egészségügy fejlesztése, oktatás.
Alföld Turista Egyesület Mezőberény	1983-ban alakult. Tagok száma: 95 fő, érintettek köre kb. 400 fő. Tevékenységi köre: Természetjárás, a természetben üzhető sportok, (gyalogtúra, sportturisztika) gyakorlása, ezek alkalmankénti kapcsolása városunk hagyományaival, vagy más történelmi eseményekkel. A fentiek alkalmazásával a természeti és történelmi ismeretek bővítése. Rendezvényeik: Petőfi emléktúra, Körös teljesítménytúrák, Két keréken Békésben, Szent-Iván éji túra stb. A fenti rendezvények fenntartásával szeretnék továbbra is ráirányítani a figyelmet szűkebb hazánk természeti és kulturális értékeire. "Berényből- Berényig" kerékpártúra sorozattal, ill. hasonló túrákkal a testvér - partner- városi kapcsolatok, ill. partner természetjáró szervezetekkel a kapcsolatok szélesítése, megtartása.
Alfredo Lima Szellem és Testedző Baráti Kör	1986-ban alakult. Tagok száma: 27 aktív, 14 tiszteletbeli tag, 25-30 érdeklődő. Tevékenységi köre: kispályás futball, darts, családi rendezvények, bálszervezés, kirándulások, sítúrák szervezése. Rendezvényeik: Lima bál, darts versenyek, terc bajnokság, Lima nap. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: hagyományok folytatása, esetleges kiterjesztése városi szintre (támogatás esetén)
"Baráti Egylet Mezőberényért" Egyesület	1986-ban alakult. Tagok száma: 68 fő. Tevékenységi köre: Kulturális örökség megóvása, helyi hagyományok ápolása, hagyományteremtés, Mezőberényből elszármazottakkal a kapcsolat ápolása, kulturális, néprajzi, történelmi emlékhelyek megtekintése. A vállalkozói réteggel a kapcsolat kiépítése. Rendezvényeik: március 15-i ünnepségen a Körös-parti rendezvény szervezése, augusztus 20-i elszármazottak találkozájának megszervezése, batyus bál, kirándulások, családi nap, halottak napi megemlékezés. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: Az eddigi tevékenységük folytatása, hagyományos rendezvényeik fenntartása. A Petőfi-kör tevékenységének és kapcsolatának kiszélesítése, ápolása a gronau-i Petőfi- körrel.
Berény Táncegyüttes Egyesület	Berény táncegyüttes néven működő táncegyüttes létrehozása, fenntartása, a néptánc kultúra ápolása és népszerűsítése, néptánc oktatás, Mezőberény és régiója népi hagyományainak ápolása, a néptánc kultúra népszerűsítése, népi játékhagyományok ápolása.
Berényi Futball Club Utánpótlás Nevelő Egyesület	Gyermekek labdarúgó-sport népszerűsítése, oktatás, tehetségkutatás, utánpótlás nevelés, versenyeztetés.
Berényi Biliárd Klub	Az aktív biliárdsportélet és kapcsolódó szabadidős programok szervezése, rendezése. Bajnoksági pontszerző és egyéb helyi és országos bábus biliárd versenyek szervezése, illetve a tagok részvételének ösztönzése, támogatása. A kulturált biliárdjáték és versenyzés tárgyi feltételei megteremtésének elősegítése, támogatása, a bábus biliárd játékvezetők képzésének elősegítése.
Berényi Lovas Barátok	Lótenyésztés, lovas sportágak segítése, lovakat és lovas sportokat szerető emberek összefogása.

Egyesülete	
Kutyabarátok Közhasznú Egyesület	célja, feladata: A rendszeres kutyaiskola, kutyabemutatók, kutyakiképzés, versenyeztetés biztosítása, az ilyen jellegű igények kielégítése, tagjainak nevelése, a társadalmi öntevékenység és a közösségi élet kibontakozása.
Magyar Szalmaépítők Egyesülete	Egyesületünk egy magasan környezetbarát építési technológia, a szalmabálából való építkezés, népszerűsítését és elterjesztését tűzte ki célul. A fa tartószerkezettel és kétoldali vályogvakolattal készülő szalmaházak környezet - és energiatudatos épületek, mivel olyan olcsó, könnyen hozzáférhető természetes anyagokból készülnek, melyek kiváló hőszigetelő képességgel rendelkeznek, ezért nemcsak előállításuk, hanem üzemeltetésük is jóval gazdaságosabb a manapság szokásos épületekhez képest, ráadásul ezeknek a háznak az ökológiai lábnyoma is kb. egy nagyságrenddel kisebb a beton, téglá, műanyag házakhoz képest. Bár az első ilyen házak több, mint 100 éve állnak épségben, és azóta mintegy 10 ezer hasonló ház tapasztalatai bizonyították kiválóságukat, hazánkban mégis csak 1-2 tucatnyi készült, és azokról is kevesen hallottak. Egyesületünk kutatásokat és vizsgálatokat végez, melyek eredményeit felhasználva szeretnénk egy mindenki számára hozzáférhető műszaki dokumentációt készíteni, mely segítségével bárki számára legálissá és elérhetővé válik majd ez a nagyszerű építésmód. A szalmaházakon kívül az egyesület a többi környezetbarát építőanyagot (pl. vályog, fa) és berendezést is fel kívánja karolni, amelyek egy igazán fenntartható ház elemei lesznek egy fenntarthatóbb jövőben, továbbá természetesen nyitottak vagyunk mindenre, ami a környezetünket szebbé és jobbá teszi, ezért szívesen működünk együtt hasonló gondolkodású szervezetekkel.
Magyarországi Freinet Egyesület	célja: Nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, a hazai Freinet pedagógia támogatása.
Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete	Állami gondozott gyermekek számára lakóotthonok, utógondozó önálló otthonok kialakítása, a megfelelő házak megkeresése, azok rendbetételének irányítása, azok működésének megszervezése. Ugyanígy értelmi fogyatékos gyermekek és fiatalok részére is lakóotthonok létrehozása, mint végleges otthon. Marketing és manageri szolgáltatás kialakítása az otthonokban lakó gyerekek és már felnőtté vált fiatalok felé, amellyel piacot keresünk az általuk előállított termékeknek (fonott kosár, szőttek, rongyszőnyegek...) Egy Mécses Szolgáló Ház létrehozása, átmeneti otthonként. Felvilágosító tanfolyamokat szervezni és propagandát fejteni ki a kábítószer, a HIV vírus terjedéséről és egyéb problémákról. Egészségmegőrzés, szociális tevékenység, érdekképviselés, gyermek- ifjúságvédelem, hátrányos helyzetű csoportok támogatása, foglalkoztatottság előmozdítása. Pszichiátriai betegek és deviáns fiatalok, szenvedélybetegek felé való szolgálat, ellátások kialakítása. Érdekképviselés és tájékoztatás. Az egyesület a tevékenységét az egész országra kiterjedően fejti ki.
Mezőberényi Malom-Fitness Diák-Sportegyesület	Az egyesület a Mezőberény sportéletének fejlesztése, támogatás, versenyeztetés, rekreáció, tömegsport támogatása, sportrendezvények szervezése céljából jött létre civil szervezetként. Fontos feladatunknak tartjuk az ehhez kapcsolódó rendezvények, bemutatók, kiállítások szervezését, a helyi hagyományok bemutatását, valamint a hasonló rendezvényeken való aktív részvételt. Az egyesület rendezvényein biztosítjuk mindazok részvételét, (az egyesületi tagokon kívül), akik a célok szerint kívánnak a rendezvényeken részt venni. Fontos és kiemelt feladatnak tekintjük a hasonló jellegű szervezetekkel való szoros együttműködést, a rendezvények, programok összehangolását a határokon belül és azokon túl. Jelenleg 24 állandó taggal működünk, akik versenyeznek is, és közel háromszor

	annyi alkalmi taggal rendelkezünk. A szolgáltatások bővítésével és a színvonal egyre magasabbra emelésével az állandó tagok száma folyamatosan növekedik. Céljaink között szerepel, a már meglévő sérült emberek csoportjának bővítése, valamint lehetőséget teremteni új sportágak bevezetésére és szakemberek képzésére.
Mezőberényi Bélyeggyűjtők köre	1952-ben alakult. Tagok száma: 32 fő. Tevékenységi köre: Bélyegújdonságok rendelkezésének szervezése. Bélyeg cserefüzetek forgalmazása. Filatéliai ismeretek átadása – kezdőknek, haladóknak. Rendezvényeik: negyedévente klub-összejövetel, évi egy közgyűlés. Jövőre vonatkozó elképzelésük: Fenti rendezvények megtartása, gyűjtemények bemutatása.
Mezőberényi Erdélyi Kör	1992-ben alakult. Tagok száma: 35 fő. Tevékenységi köre: kapcsolattartás az erdélyi és az anyaországi magyarok között, az erdélyi hagyományok ápolása, népszerűsítése, erdélyi témájú műsorok, rendezvények szervezése. Rendezvényeik: Batyus farsangi bál, anyák napja, karácsonyi műsor, alkalomszerűen találkozók, műsorok, előadóestek szervezése ismert közéleti személyiségekkel, művészekkel. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: az eddigi tevékenység folytatása, hagyományos rendezvényeinek fenntartása mellett az Erdélyi hagyományápoló szüreti bál megszervezése.
Mezőberényi Football Club	A szabadidős sport (labdarúgás) tevékenység népszerűsítése. Helyi tornák és kisebb kupamérkőzések szervezése a labdarúgást kedvelő civil lakosság számára. A versenysportban résztvevő csapatok működtetése, utánpótlás nevelés, a közönség kulturált igényeinek kiszolgálása. A fiatalokban az egészséges életszemlélet, a sportszerű életmód és magatartás fejlesztése, erősítése. Az egyesület tagjainak közösségi életre való nevelése, a hagyományok ápolása.
Mezőberényi Fúvószenekarért Közhasznú Egyesület	A fiatalok zenei műveltségének növelése, az együtt zenélés személyiség formáló szerepének érvényre juttatása, a fúvószenekari hagyományok ápolása, a színvonalas zene közösséghez jutásának elősegítésével. Az egyesület célja, megvalósítása érdekében fúvószenekart támogat, vagy alapít, és működteti azt.
Mezőberényi Helytörténeti és Tájvédelmi Egyesület	Egyesületünk 2008 decemberében alakult. Célja: Kulturális tevékenység, környezetvédelem, turisztikai tevékenység. Helytörténeti kutatások, kiállítások rendezése, kiadványok megjelentetése, rendezvények szervezése, turisztika – környezetvédelem.
Mezőberényi Kosárlabda Klub	A kosárlabda sportág megismertetése a helyi fiatalokkal. Rendszeres edzés lehetőség biztosítása. A különböző korosztályú csoportok versenyeztetése a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetsége és a más regionális szövetségek által szervezett bajnokságokban. Sporttanfolyamok szervezése, működtetése. A kosárlabda sport iránt érdeklődő embereknek a mérkőzések megtekintésével élményt nyújtó hasznos szabadidő eltöltést biztosítani. Az eddig elért szép sikereink folytatása valamint a határon túli cserekapcsolataink további ápolása, esetleg bővítése. Tagjainak rendszeres helyi – intézményen belüli, intézmények közötti – játék, turisztikai versengés és versenylehetőség szabadidő-sport rendezvények tervezése, szervezése. Rendszeres testgyakorlás feltételeinek biztosítása. Versenyszakosztályok szerepeltetése, sporttanfolyamok működtetése.
	1991-ben alakult. Tagok száma: 72 fő. Tevékenysége: német kisebbségi kultúra ápolása, ezen belül hagyományápolás, nyelvi emlékek, énekek, táncok szokások felelevenítése. Sváb ételek készítésének

Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület	felelevenítése, történelmi események, emlékek ápolása, óvodában, iskolában folyó nemzetiségi oktatás, tanítás, gyakorlás elősegítése, támogatása. Rendezvényeik: emlékezés az orosz munkatáborokba történt elhurcoltakra (jan. 6.), sváb farsang (febr.), emlékezés a Németországba történt kitelepítésre (máj. 7.), a magyarországi németek ünnepe (pünkösdkor), hazatérés napjának megünneplése (júl. 29.), testvérvárosi küldöttségek fogadása a Berényi Napokon, húsvéti és mikulás ünnepség a német nemzetiségi óvodásokkal, kisebbségek napja (dec.). Jövőbeni elképzeléseik: meglévő rendezvényeik megtartása és továbbfejlesztése.
Mezőberényi Orlai Népőiskola Egyesület	2014. november 26-án alakult, tagok száma 15 fő. Az egyesület célja, hogy a helyi, térségi kézműves kultúra megismertetésével, újratanításával járuljon hozzá az egyesület a város lakosságának alternatív jövedelemtermelő képességének fejlesztéséhez, így a település és a térség népességmegtartó erejének növeléséhez. Orlai Népőiskola Egyesület tevékenysége által: élethosszig tartó tanuláshoz való pozitív attitűdök kialakítását segítő események, kulturális, szabadidős foglalkozások, rendezvények szervezése, azok népszerűsítése.
Mezőberényi Roma Nemzetiségi Egyesület	2013. január 23-án alakult meg. Az egyesület célja a Mezőberényben élő roma nemzetiségű lakosság érdekképviselése, érdekérvényesítése, szociális és kulturális felemelkedésének elősegítése. A Mezőberényi roma nemzetiségű és fokozottan hátrányos helyzetű gyerekek szociális és kulturális felzárkóztatása. Szakemberek foglalkoztatásával az óvodai /iskolai rendszerben való felzárkózás elősegítése, valamint iskolaidőn túli felzárkóztató programok, kulturális programok, táborok szervezése, rendezése. Tanulmányi ösztöndíjak és üdülési támogatások felkutatása, kihasználásának segítése.
Mezőberényi Szlovákok Szervezete	1992 évben alakult 1996-tól bejegyzett civil szervezet. A szervezet célja , hogy ösztönözze a Mezőberénybe élő szlovákságot azonosságtudatának megtartására. Anyanyelvének tanulására, használatára. Segítse hagyományainak és kultúrájának megőrzését, fellendítését, melyet tovább ad az utóknak. A nemzetiségi vallás kultúra értékeit feltárja és megőrzi. Elősegíti a Mezőberényi szlovákság történelmének, társadalmi helyzetének tudományos kutatását. Zenei értékeinek megtartását a szlovák gyűjtésű népdal gyűjtemény biztosítja, a szlovák pávakör élő hanganyagként továbbítja. Anyaországi kapcsolatokat fent tartjuk és jól működő kapcsolattá formáljuk. A rendezvényeink a kultúra tovább éléséhez elengedhetetlenül szükségesek,- hiszen így gazdagodhatunk- a múltba való emlékezés által, és így tudjuk a kulturális értékeinket megőrizni, és tovább adni generációkon át. Fontosnak tartjuk az elkövetkezendő időszakban, hogy véleményünkkel, ötleteinkkel és aktív közreműködésünkkel tovább ápoljuk Mezőberény nemzetiségi kultúráját.
Mezőberényi Városszépítő és Városvédő Egyesület	1994-ben alakult. Tagok száma: 50 fő. Tevékenysége: Mezőberény város fejlődésének elősegítése, a városias jelleg formálása, a megteremtett értékeink védelme, környezetünk szebbé tétele. Mindezek megóvása érdekében szükséges a középületek, műemlékek, műemlék-jellegű épületek valamint a természeti értékek figyelemmel kísérése, megtartásukért anyagi, szellemi, szervezési erőforrások felkutatása, mozgósítása. A város kulturális és helytörténeti hagyományainak gyűjtése, őrzése. Rendezvényeik: Városunk építészeti hagyományait bemutató előadás-sorozat, a "Csodálatos természet" c. pályázat kiállítása (az összevont Mezőberény-Bélmegyer Kistérségi Általános Iskolával közösen), tavaszi nagytakarítási nap, faültetési akciók, óévbúcsúztató. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: a pünkösdi ünnep népi hagyományainak felelevenítése, a város turisztikai látványosságait bemutató füzet kiadásának segítése, értékmű album - Mezőberény városképi szempontból meghatározó épületeiről – megjelentetése, környezetvédelmi, természetvédelmi, műemlékvédelmi

	előadások szervezése.
Viola Szabadidős és Kulturális Egyesület	Megalakulás időpontja: 2001. 01. 07. Tagok száma: 17 fő Tevékenységi kör: Az egyesület elsősorban közösségi ~ ezen belül is kulturális és szabadidős ~ programok létrehozására, megtervezésére és lebonyolítására alakult meg. Az egyesület céljai között szerepel, hogy lehetőséget teremtsen a tartalmas, sokoldalú, egészséges és értelmes élethez. Kulturális rendezvények: Hagyományörző ijaszati bemutató, Sportnap, Nyilvános diavetítések. Jövőbeli elképzelések: Az alapszabályban foglaltaknak és a fent említetteknek megfelelően a tevékenységi körök folytatása, illetve elmélyítése. Ezen kívül a városi intézményekkel való szorosabb kapcsolattartás és együttműködés.
Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete	(Mezőberényi Csoport):Megalakulás időpontja: 2005. Tagok száma: 34 fő A helyi csoport közösségi – ezen belül kulturális és szabadidős – programok megszervezésére, lebonyolítására alakult meg. (Jelenlegi formájában nem önálló egyesület.) Fontos célja továbbra is az érdekképviselés, helyi és megyei szinten egyaránt. Évek óta igyekeznek aktív szerepvállalással részt venni Mezőberény kulturális életében. A csoport helyi rendezvényeinek fő bázisa a Városi Könyvtár, melynek falain belül heti rendszerességgel, csütörtökönként találkoznak egymással. Távlati céljuk: Hagyományosnak tekinthető rendezvényeik megtartása (Anyák-napi műsor, Fehérbót napja), helyi civilszervezetekkel való kapcsolat kialakítása, elmélyítése.
“Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület	Legfontosabb céljai: Közösségformálás, szociális, kulturális tevékenység, nappali ellátás kialakítása. “Fogyatékos emberek nemzetközi napjának”, ünnepének szervezése, megrendezése. A „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület 2004-ben alakult, sérült fiatalokat nevelő szülők, gyógypedagógusok és segítők közreműködésével. Legfőbb célunk az volt, hogy felkutassuk és összefogjuk a Mezőberényben és vonzáskörzetében élő speciális nevelési igényű gyermekeket, fiatalokat és felnőtteket, családtagjaikkal együtt közösséget formáljunk, oldjuk elszigeteltségüket. 2008-ban saját erőből hoztuk létre nappali intézményünket, Földi Harmónia Ház néven, ahol értelmi fogyatékosok, autisták, halmozottan sérült és speciális nevelési igényű személyek nappali ellátását, fejlesztését végezzük egy gyógypedagógus és három gyógypedagógiai asszisztens segítségével. Ide tartozik: - a képességfejlesztés manuális foglalkozások keretén belül - az ismeretterjesztés, a szabadidő kulturált eltöltése - a rendszeres mozgásfejlesztés, a testi-lelki aktivitás megőrzése, fenntartása, segítése, - munkafoglalkozások tartása, háztartási és egyéb praktikus ismeretek tanítása. Így gondozottaink napközben színvonalas, hasznos elfoglaltsághoz, fejlesztésekhez juthatnak és foglalkozáson vehetnek részt. Ezáltal biztosítani igyekszünk, hogy meglévő képességeiket gyakorolhassák és a társadalom aktív tagjaiként, a lehetőségekhez képest az egészséges emberekhez hasonló módon élhessék eddig igen beszűkült életüket. Szociális tevékenységünk keretén belül a gondozottak számára segítséget nyújtunk az életvezetéssel kapcsolatban, életvitelre vonatkozó tanácsadással, hivatalos ügyek intézésével segítjük őket, támogatjuk egészségügyi és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzájutásukat. Gondozottjaink és tagjaink részére pályázati segítséggel rendszeresen sportrendezvényeket és versenyeket, kirándulásokat szervezünk, színházi és bábszínházi előadásokon, múzeumlátogatáson, és egyéb programokon való részvételt biztosítunk számukra, mely leköti

	érdeklődésüket, motiválja őket.
Magyar Rákellenes Liga Mezőberényi Alapszervezete	a MRL 1990-óta civil szervezetként vesz részt a rák elleni küzdelemben, mezőberényi alapszervezete 2005-ben csatlakozott a soraiba. Legfontosabb feladatának: az egészségnevelést, szűrések szervezését és népszerűsítését tartják a lakosság körében.
Mezőberény Város és Környéke Mozgáskorlátozottainak Egyesülete	Egészségmegőrzés, szociális képességfejlesztő, ismeretterjesztő, a mozgásfogyatékos emberek társadalmi esélyegyenlőségét, emberi és állampolgári jogaik védelmét, sportolását, rehabilitációs foglalkoztatását segítő tevékenység. Mezőberényi Sakk Egyesület: Mezőberényi sakkélet segítése, irányítása, szervezése. Részvétel az NB II.-es bajnokságban, hagyományápolás a Szucharda Gyula Sakk Emlékversenyen keresztül, utánpótlás-nevelés, szabadidős programokon való részvétel, a sakk népszerűsítése. Mezőberényi Szektorlabda Egyesület: Szektorlabda sportági tevékenységet folytatók összefogása, szabadidő- és versenysport események szervezése, a sportág népszerűsítése. Mezőberényi Vöröskeresztes Alapszervezet célja: véradásszervezés, szociálisan rászorultak segítése, városi nagyobb rendezvények lebonyolításában segítségnyújtás. Tevékenysége: Adományok gyűjtése kiosztása. Önkéntes munkák. Nagyobb rendezvények előkészítése majd visszapakolása a városban vagy azon kívül. Szórólapozás, levélkézbesítés, újságkihordás. Szemétszedés akciók. Idős emberek segítése, takarítás, házkörüli munkák, bevásárlás. Több rendezvényen ingyenes vérnyomás és vércukormérés (pl. május 1., Szépség és Egészség Nap, túrák stb.) Ingyenes előadás különböző betegségekről.
Nagycsaládosok Mezőberényi Egyesülete	Az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládosok sajátos érdekeinek képviselete, felmutatni a társadalomnak azokat az értékeket, melyeket a nagycsaládok képviselnek, a nagycsaládok egymást ismerő, segítő közösséggé szervezése. Szociális tevékenység, családsegítés, társadalmi esélyegyenlőség elősegítése.
Petőfi Sándor Gimnázium Diáksport Egyesület	Tagjainak rendszeres helyi- intézményen belüli, intézmények közötti - játék, turisztikai versengés és versenylehetőség szabadidő-sport rendezvények tervezése, szervezése. Rendszeres testgyakorlás feltételeinek biztosítása. A diák sportcsoportok működésének segítése, öntevékenyséjük kibontakozásának és kiterjesztésének ösztönzése, segítése. Az állami és társadalmi erőforrások szervezése. Sporttanfolyamok működtetése, stb. Sportcsarnok Sportegyesület: Rendszeres testedzési lehetőség biztosítása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése. A versenyszakosztályok szerepeltetése a különböző bajnokságokban, az utánpótlás nevelése. Szabadidősport rendezvények szervezése, részvétel helyi, megyei és országos programokon.
Szalai Barna Tenisz Club Mezőberény	A klub célja a mezőberényi teniszélet szervezése, fejlesztése, gyermekek teniszoktatásának megszervezése, korosztályos és felnőtt versenyzők egyéni és csapatversenyeken való részvételének támogatása, korosztályos és felnőtt versenyek rendezése. Széles körben a tenisz szabadidő sportkénti népszerűsítése. A mezőberényi tenisztelep fejlesztése.

	Motorosok Baráti Köre Mezőberény: Helyi és környékbeli motoros élet szervezeten történő összekovácsolása.
Mezőberény és Körzete Iparosok és Vállalkozók Egyesülete	célja: a vállalkozók gazdasági, szakmai érdekképviselése és védelme, tájékoztatása.
Mezőberényért Bűnmegelőzési Közhasznú Egyesület	célja a közrend és közbiztonság védelme.
Mezőberényi Polgárőr Egyesület Közhasznú Szervezet	A bűncselekmények megelőzése érdekében önkéntes tevékenységet kifejtő lakosok összefogása, összehangolása. A bűnalkalmak korlátozása, vagyonvédelem javítása. A lakossági biztonságérzet növelése, a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és az együttműködés erősítése.
Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület	/Mezőberény/ tűzoltás, műszaki mentés, belvíz elleni védekezés, speciális igények kielégítése a létrás tűzoltó autóval, utánpótlás nevelés, tűzoltó versenyeken való részvétel, határon túli testvéri kapcsolatok ápolása.
Péntek 13. Póker Klub Mezőberény	A pókerjáték népszerűsítése, szabadidős rendezvények szervezése.
Hátrányos Helyzetű Embereket Segítők Egyesülete	Mezőberényi hátrányos helyzetű gyermekek szociális és kulturális felzárkóztatása.
P.18. Postagalambsport Egyesület	A helyi galambászok közössége, melynek célja a szakszerű postagalamb tenyésztésnek és a versenyzésnek a tömegsporttá való fejlesztése, a tenyésztés szakszerű irányítása.
Intercaritas Hungary Ifjúsági Egyesület Mezőberény	A szervezet célja a társadalmi és természeti környezet "humánus" alakítása, a tagság szellemi és fizikai készségeinek fejlesztése. Karitatív tevékenység, elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztály, a kisebbségi magyarság a helyi hátrányos helyzetűek körében.
Mezőberényi Cigányokért Egyesület	Alapítási év: 2002. Tagjainak száma: 21 fő. Céljai: A Mezőberényben élő cigányság szociális és kulturális felemelkedésének elősegítése.
Spinracing Egyesület	a teremkerékpározás, mint sport és hobbi megismertetése és terjesztése
"Új világ" Közhasznú Egyesület	célja: egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, kulturális tevékenység, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése. Munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése-ideértve a munkaerő-kölcsönzést is- és a kapcsolódó szolgáltatások
Cukorbetegek Mezőberényi Egyesülete	1995-ben alakult. Tagok száma: 40 fő. Tevékenységi köre: A cukorbetegséggel kapcsolatos életmód kialakításának segítése, egészségügyi rehabilitációs tevékenység orvosi és szakorvosi irányítással. Rendezvényeik: havonta egyszer klubfoglalkozás, ezen kívül alkalmasszerűen megbeszélések, előadások. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: Orvosok, szakemberek részvételével előadások, összejövetelek szervezése. 2004 novemberében városunkban bonyolították le a "Cukorbeteg Világnapját". Céljuk: Támogatni a cukorbeteg ügyét szolgáló komplex társadalmi, egészségügyi tevékenységet.

Helyi védelem alatt álló épületek

szám	Utea	Házszám	Hrsz.	Megjegyzés
Egyházi Építészet				
	Fő út	25.	3527	Katolikus Templom
	Thököly utca	2.	1723	Hegedüs-kápolna, II. Ker. Ev. temető
	Kossuth tér	6.	983	I. Kerületi Német Egyház Parókia épülete
	Fő út	23.	3534	Katolikus Plébánia Hivatala
Középületek				
	Fő út	1-3.	3556	Wenckheim-Fehérváry kastély
	Kossuth tér	1.	1	Városháza
	Kossuth tér	11.	107	Berény Szálló
	Petőfi Sándor út	17-19	962/1	Orlai Petrics Soma Általános Iskola
	Fő út	14.	2420	Ipartestület
	Fő út	4.	993	Városi Könyvtár
	Fő út	4.	993	Városi Könyvtár
	Petőfi Sándor út	12.	13	Rendőrség épülete
	Petőfi Sándor út	14.	14	Petőfi Sándor Gimnázium Kollégium régi
	Petőfi Sándor út	27.	949	Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat
	Széchenyi utca	1.	1011	Orvosi centrum
	Luther utca	3.	1027	Berényi Süti FOOD Kft. épülete
	Vasút utca	42.	684	Vasútállomás épülete
Lakóházak				
	Árpád utca	5.	1244	
	Árpád utca	7.	1243	
	Deák Ferenc utca	79.	825	Népi klasszicista lakóépület
	Deák Ferenc utca	2.	1255	
	Fő út	10.	2422	
	Fő út	16.	2419	
	Gyomai út	8.	1030	
	Gyomai út	12.	1068/2	
	Hunyadi utca	1.	2375	
	Hunyadi utca	16.	2186	Előtornácos szlovák lakóház
	Madarász utca	21.	2195	Előtornácos oromfalas szlovák lakóház
	Madarász utca	63.	2256	Ulicskás ház

	Madarász utca 90.	90.	2059	Ulicskás ház
	Petőfi Sándor út	8.	5	Német nagygazda ház, szárazbejárós
	Petőfi Sándor út	24.	20	
	Petőfi Sándor út	29.	946	
	Petőfi Sándor út	28.	107	
	Petőfi Sándor út	30.	108	
	Petőfi Sándor út	31.	940, 941	
	Petőfi Sándor út	35.	935	
	Petőfi Sándor út	48.	125	
	Puskin utca	3.	1104	
	Puskin utca	12.	968	
	Puskin utca	17.	1118	
	Puskin utca	22.	963	
	Zrínyi sugárút	43.	2003	Petőfi homlokzatzdísszel
Ipari Épületek				
43.	Csabai út	60/A	644	Bacsó-féle malom
44.	Vasút utca	38.	813	Kiss-féle malom
Egyéb épületek				
45.	Luther Márton utca	10.	1250	Magtár
46..	Luther tér	3.	2411	II. Kerületi Egyház magtár épülete

1. Alkotó: Szőke József
Alkotás: **Mezőberényi német kitelepítettek emlékműve**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: A fekete gránitból készült emlékmű, az I. kerületi német evangélikus templom Délkeleti részén, a Kossuth téren került felállításra, 2002. augusztus 19-én.

2. Alkotó: Borsos Miklós
Alkotás: **Petőfi Emlékkönyvtár**
(dombormű)

MEGJEGYZÉS: Az alkotás a Városi Könyvtár épületében található. A domborművet Mezőberény újratelepítésének 250. évfordulója alkalmából 1973-ban állították.

3. Alkotó: Ponicsán Ádám
Alkotás: **Petőfi Sándor**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az egykori körösi rév helyén, a mai híd mellett áll az emlékmű, felirata: ITT VOLT A RÉGI RÉV, AHOL 1849. JÚLIUS 18-ÁN PETŐFI SÁNDOR ÁTKELT A KÖRÖSÖN, HOGY BEM TÁBORNOK ERDÉLYI SEREGÉHEZ CSATLAKOZZÉK. "EKKOR HAGYTA EL KÖLTŐNK ÖRÖKRE ÁBRÁNDJAINAK HAZÁJÁT, AZ ÁLTALA SOKSZOR MEGÉNEKELT ALFÖLDET ..." (ORLAI) ÁLLÍTOTTA A MEZŐBERÉNYI HAGYOMÁNYKUTATÓ KÖR IFJÚSÁGA JÚLIUS 31-ÉN.

4. Alkotó: Széri Varga Géza.
Alkotás: **Testvérvárosok emlékköve**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az emlékmű a Fortuna téren található, oldalán a testvérvárosokra utaló táblákkal. Az emlékmű avatása 1996. augusztus 20-án volt.

5. Alkotó: Vass Viktor
Alkotás: **Világháborús emlékmű**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az emlékmű a Városháza előtt, a Kossuth téren áll. Eredeti formájában egy 7 m magas fehér kőoszlop, a tetején nyitott szárnyú bronz turul, az oszlop tövében a talapzaton egy bekötött fejű, jobbán fegyvert tartó, ércből öntött honvéd áll. A turul az idők folyamán lekerült, majd ismét visszakerült az oszlopra. A hősi halottak névsorát kiegészítették a második világháborúban elesettek és a deportálás idején elhunytak (az 53 elhunyt neve az emlékmű talapzatán elhelyezett emléktáblán) nevével. Az emlékművet 1928 július 1-jén leplezte le József fh. "A mű jellemzése: lépcsőzetes posztamensből emelkedik ki az obeliszk, melynek mindegyik oldalán az elesett hősök neve olvasható. Az obeliszk gömbben végződik és rajta az elrepülő Turul-madár. Az obeliszk előtt széles posztamensen kontrapoztos szituációban, sebesülése ellenére is büszkén, felemelt fejjel, bátor tekintettel áll a sebesült katona. Bal kezében az ország

címere, jobb kezében a földre eresztett fegyvere." (Bartóki József: A világháborús emlékműről = MH. Mezőberény, 2001. aug. p. 11.).
 (Irodalom: Alföldi Függetlenség 1928. évi 45. sz. Bonyhai Mihály: Mezőberény monográfiája. Mezőberény 1933-34. p. 83-85.p. 281-294. ; Kisváros1989. szeptember. Mezőberényi Hírmondó 1993. augusztus . Mezőberényi Hírmondó 2001. augusztus)

6. Alkotás: Zsidó emlékmű
 (emlékmű)

MEGJEGYZÉS: "Az emlékfalat Dr. Szegő György édesapja (Dr. Szegő István) 1946-ban állíttatta." (Az emberek hallgattak, csak a kövek, a temetők beszéltek = MH. Mezőberény, 1999. jún. p. 12. ékezés = MH. Mezőberény, 1999. júl. p. 6.) Emlékműavató beszédet Dr. Szegő István, mezőberényi orvos mondott: "A halottaknak emlékeztetül, és azoknak, akik jönni fognak, figyelmeztetésül." Szegő György könyvében az avatás időpontjaként 1947 szerepel (Szegő György: Két ima egy Istenhez. Bp. 1999. p. 318.). Az emlékmű felirata: IFJAINKNAK ÉS ÖREGJEINKNEK, ISTEN SZENT NEVE MÁRTÍRJAINAK NEVEI EZEK, AKIKET 1944-BEN MEGÖLTÉK, MEGFOJTOTTÁK, VAGY TŰZBEN PUSZTÍTOTTÁK EL. EMLÉKEZZÉK MEG RÓLUK AKI SZÁMONTARTJA AZ ÁRTATLANUL KIONTOTT VÉRT. Az emlékfalon 151 név olvasható: a 153 elhurcolt mezőberényi zsidó emberből ketten menekültek meg (Dr. Szegő György és Korda János). Az emlékmű az Orlai Petrics Soma Gyűjtemény udvarán áll.

7. Alkotás: 1956-os emlékmű

Helye: Városi köztemető

Felirat: 1956. október 23.

Áldozatok emléke örökké megmarad.

Borgula András H alhadnagy

Harmati Imre R szakaszvezető

Kemény Pál H főhadnagy

Kolozsi István egyetemista

Majdán György földműves

Tőkei Ferenc vasúti tiszt

E tábla hirdesse forradalmunk tiszta győzelmét

8. Alkotás: 1945. január 6-án elhurcolt 563 személy emlékére
 Alkotó: Udvardi Anikó

Helye: I. ker. Evangélikus Egyházközség templomkertje

Felirat: 1945. január 6-án elvittek 563 személyt

Elhunyt: 53 személy

Hazatért: 510 személy

Hatalmas dolgot cselekedett velünk az Úr (Zsolt. 126, 3)

Avatásának időpontja: 2004. augusztus 1.

9. Alkotás: Az 1951-ben Budapestről Mezőberénybe kitelepítettek és az őket befogadó családok emlékeztetere állított emlékmű, Kitelepítettek emlékműve
 (emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az 1951-ben Budapestről Mezőberénybe kitelepítettek és az őket befogadó családok emlékeztetere készített emlékművet a Kossuth téren, a Berény Szálló előtt állították fel,

Réthy Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium minisztere avatta fel. Az emlékmű felső táblájában egy harang helyezkedik el, alatta a tábla felirata: HARCOLNAK ELLENED, / DE NEM BÍRNAK VELED, / MERT ÉN VELED LESZEK, / ÉS MEGMENTELEM - / ÍGY SZÓL AZ ÚR / JEREMIÁS 1, 19

Az emlékmű alsó része táblájának felirata: FÓHAJTÁSSAL ÉS / TISZTELETTEL EMLÉKEZVE / AZ 1951-BEN BUDAPESTRŐL / KITELEPÍTETT CSALÁDOKRA / ÉS AZ ŐKET EMBERSÉGGEL BEFOGADÓ MEZŐBERÉNYIEKRE

10. Alkotó: Udvardy Anikó
Alkotás: **Bányászlámpa**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az 1945. január 6-án kényszermunkára elhurcolt 562 embernek állít emléket Udvardy Anikó bronzba öntött alkotása, mely a német evangélikus templom kertjében található. Az oszlopon az alábbi felirat olvasható: 1945 / JANUÁR / 6-ÁN / ELHURCOLTAK: / 562 SZEMÉLYT / ELHUNYT: / 53 SZEMÉLY / HAZATÉRT: / 509 SZEMÉLY / HATALMAS DOLGOT / TETT VELÜNK AZ ÚR! / 126. ZSOLTÁR 3. VERS

11. Alkotás: **Trianoni emlékmű, Trianon-emlékmű**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: A Kereszténydemokrata Néppárt Mezőberényi Szervezete emlékművet állított és avatott a művelődési központ kertjében, a kert Gyomai út és Eötvös utca felőli végében. Az avatáson ünnepi beszédet mondott Siklósi István polgármester és Kalmár Ferenc. Az emlékművet leleplezte Farkas Zoltán. Az avatás után a mezőberényi történelmi egyházak képviselői megszentelték, megáldották az alkotást. Az ünnepi műsorban közreműködött a Berény Táncegyüttes és ifj. Dóczy Balázs (vers).

Az alkotás műköből készült lapja a történelmi Magyarországot ábrázolja, benne a jelenlegi országhatárokkal. Felirata Magyarországot ábrázoló részén: TRIANON / 1920-2012 / MEZŐBERÉNY / ISTEN ÁLDD MEG A MAGYART

Az emlékmű tartópillérén olvasható felirat: CUM DEO PRO PATRIA / ET LIBERTATE

12. Alkotás: **Ivókut**
(alkotás)

EMLÉKTÁBLÁK

1. **Bonyhay Benjámín**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Rendőrőrs épületének falán található, felirata: E HÁZ HELYÉN ÁLLT PETŐFI SÁNDOR NAGY BARÁTJA ÉS PÁRTFOGÓJA: BONYHAY BENJÁMIN (1805-1885) HÁZA
EMLÉKEZETÜL 1973. MÁRCIUS 15-ÉN MEZŐBERÉNY IFJÚSÁGA.

2. **Centenárium**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: 1848-1948, a tábla a Városháza falán található.

3. Deportáltak, Málenykij robot, németek.
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az I. kerületi evangélikus egyházközség templomában található,
felirata: "ÉLETEM IDEJE KEZEDBEN VAN" ZSOLT. 31, 16
1941-1945 1945-1949 AZOK EMLÉKÉRE, AKIKET HIÁBA VÁRTUNK VISSZA.
1941-1946 I. KERÜLETI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ KÖZSÉG 1987.

4. Evangélikus gimnázium
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Petőfi Sándor Művelődési Központ előcsarnokában található:
EZEN A HELYEN ÁLLT AZ AZ ÉPÜLET, AMELYBEN BÉKÉS MEGYE ELSŐ
EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUMA MŰKÖDÖTT 1802-1834 KÖZÖTT
BARÁTI EGYLET MEZŐBERÉNYÉRT 1992.

5. Fejérváry Miklósné.
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A római katolikus templom (Fő út) építetőjének emléktáblája a templom falán
található: ÉPÍTETTE FEJÉRVÁRY MIKLÓSNÉ SZ. KÁRÁSZ KAROLINA ÖNAGYSÁGA
1886-IK ÉVÉBEN.

6. Földgáz
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola külső falán található,
felirata: EMLÉKTÁBLA EBBEN AZ ISKOLÁBAN LOBBANT LÁNGRA A FÖLDGÁZ
1981. OKTÓBER 22-ÉN
DÉGÁZ IGAZGATÓSÁGA MEZŐBERÉNY TANÁCSA

7. Független Kisgazdapárt
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Luther utca elején, a volt Patex Kultúrház falán található:
ÖRÖK EMLÉKÜL NÉVADÓINKNAK BARTOLF MÁRTON KISGAZDA SCHULTZ
JÓZSEF KISGAZDA FILO SAMU FÖLDMUNKÁS SZABÓ ÁRPÁD POLGÁRI ISKOLAI
IGAZGATÓ 1930-1990 FÜGGETLEN KISGAZDA FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT
AZ IGAZAK EMLÉKE ÁLDOTT.

8. Hősi halottak
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola épületében található,
felirata: ISKOLÁNKAT VÉGZETT, ÉS A HAZÁÉRT MEGHALTAK EMLÉKÉRE 1914 1918
BALOGH BERTALAN, BALOGH BÉLA, BALOGH FERENC, VÉSZTŐ, T. BALOGH
SÁNDOR, BÁCSI LAJOS, GYOMA, BERNSTEIN JÁNOS, GYOMA, BIRÓ SÁNDOR,
SZEGHALOM, BRAUN MÁRTON, BRAUN MIHÁLY, BRÜCHER GYÖRGY, EILER

ÁDÁM, EILER ÁDÁM, GYOMA, HAJDU ELEK, K-TARCSA, HOFFMANN GYÖRGY, KAISER MÁRTON, KÁLISCH JÓZSEF, KEMÉNY KÁROLY, KLEIN ÁDÁM, KOMLÓDI GYÖRGY, KRISZT PÉTER, LÉDIG JÓZSEF, MAÁSZ ÁDÁM, OLÁH JÁNOS, GYOMA, PANGERT MÁRTON, RIGÓ GYULA, RÜCK MIHÁLY, SPIESZ MIHÁLY, SZEKERES ISTVÁN, SZENTESI KÁROLY, K-TARCSA, TÖRÖK GYULA, SZEGHALOM, WEISZ LAJOS EMELTE A POLGÁRI ISKOLA TANÁRI KARA ÉS IFJÚSÁGA 1928. MÁJUS HÓ 20.

9. A közművelődésért
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Petőfi Sándor Művelődési Központ előcsarnokában található: A KÖZMŰVELŐDÉSÉRT A KULTURÁLIS MINISZTERIUM, AZ ORSZÁGOS KÖZMŰVELŐDÉSI TANÁCS, AZ ÁLLAMI IFJÚSÁGI BIZOTTSÁG, A BÉKÉS MEGYEI TANÁCS, A MEZŐBERÉNYI NAGYKÖZSÉGI TANÁCS, A MEZŐBERÉNYI ÜZEMEK, SZÖVETKEZETEK, INTÉZMÉNYEK ÉS A NAGYKÖZSÉG LAKOSSÁGÁNAK ANYAGI TÁMOGATÁSÁVAL ÉPÜLT 1978.

10. Lux Jakab
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Petőfi S. utca 3. sz. alatti ház falán található, 1965. augusztus 20-án avatták. Felirata: A GYÓGYSZERTÁR HELYÉN ÁLLT AZ AZ ÉPÜLET, MELYBEN DR. LUX JAKAB 1848-49-ES SZABADSÁGHARC ORVOS-FŐHADNAGYA, MEZŐBERÉNYI KÖZSÉGI ORVOS, A BÉKÉS MEGYEI ORVOS-GYÓGYSZERÉSZ EGYLET ELSŐ ELNÖKE. 1822-1876. EMLÉKÜL A MEZŐBERÉNYI I. KER. VÖRÖSKERESZT.

11. Millecentenárium
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Városháza falán található, felirata a következő: A MILLECENTENÁRIUM EMLÉKÉRE ÁLLÍTOTTA MEZŐBERÉNY VÁROS KÉPVISELŐ-TESTÜLETE ÉS A BARÁTI EGYLET MEZŐBERÉNYÉRT EGYESÜLET 1996. AUGUSZTUS 19-ÉN.

12. Millenniumi Emléktábla
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A tábla közepén a jogar látható, melyet körülölel a következő felirat: "Magyar Millennium 2000", a tábla alján: MEZŐBERÉNY VÁROS POLGÁRAI. A tábla a Megyei Millenniumi Bizottság és Mezőberény Város Önkormányzata közös finanszírozásából állíttatott. A Millenniumi Emléktáblát Cservénák Pál Miklós és Szekeres Józsefné leplezték le 2000. március 15-én.

13. Molnár Miklós
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Molnár Miklós Városi Sportcsarnok bejárata melletti falsíkon került elhelyezésre 1998-ban. Az alkotó: Udvardy Anikó szobrászművész. Felirata: MOLNÁR MIKLÓS (1934-1983) TESTNEVELŐ, EDZŐ

14. Német óvoda, Első kisdedóvó, Óvoda
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A Luther utcai óvoda homlokzatán található emléktábla felirata: 1896 ÓTA MŰKÖDIK EBBEN AZ ÉPÜLETBEN A NÉMET ÓVODA, MELYNEK ELŐDJE VÁROSUNK ELSŐ KISDEDÓVÓJA VOLT. A VÁROS ÚJRATELEPÍTÉSÉNEK 275. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL ÁLLÍTOTTA A NÉMET KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A NÉMET HAGYOMÁNYÁPOLÓ EGYESÜLET 1998.
SEIT 1896 ARBEITET DER DEUTSCHE KINDERGARTEN IN DIESEM GEBÄUDE, DESSEN VORGÄNGER DER ERSTE KINDERGARTEN UNSERER STADT WAR. AUS ANLASS DER 275-STEN JAHRESWENDE DER ANSIEDLUNG DER STADT STELLTEN DIE DEUTSCHE MINDERHEITENSELBSTVERWALTUNG UND DER VEREIN ZUR PFLEGE DER DEUTSCHEN TRADITIONEN 1998.

15. Névadó emléktábla a korábbi Luther úti tagóvoda déli homlokzatán

Felirat: (Német és magyar nyelven.) "Széchenyi István Német Nemzetiségi Tagóvoda
Mezőberény, 2005. október 15. Mezőberényi Német Kisebbségi Önkormányzat
Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület "

16. Ókerti iskola emléktáblája
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az Ókerti iskola falán 2000. október 14-én elhelyezett emléktábla felirata:
OKTATÁSTÖRTÉNETI EMLÉK EZ AZ ÉPÜLET ISKOLÁNAK ÉPÜLT ÉS 1927-1976-IG MINT ISKOLA MŰKÖDÖTT. 1943-44-BEN ITT VOLT ELŐSZÖR MEZŐBERÉNYBEN 7. ÉS 8. OSZTÁLYOS OKTATÁS.
EMLÉKÜL AZ 1943 ÉS 44-BEN VÉGZETT OSZTÁLY TANULÓI ÉS MEZŐBERÉNY ÖNKORMÁNYZATA. 2000.

17. Orlai Petrics Soma szülőháza
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A Városháza falán található. Az 1974. október 5-én avatott emléktábla felirata:
ORLAI PETRICS SOMA (1822-1880) FESTŐMŰVÉSZNEK A MAGYAR TÖRTÉNELMI FESTÉSZET ÚTTÖRŐ MESTERÉNEK EMLÉKÉRE.

18. Petőfi Sándor
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Városháza falán található, felirata: PETŐFI, INNEN RAGADOTT A VÉGZET HARCZOK TERÉN KERESNI DICSŐSÉGET. INNEN TÁVOZVA ÉRT UTOL HALÁLOD. S LETTÉL HALÁLBAN HALHATATLANSÁGOT. KEGYELETÜL: 1899 ÉVI JÚLIUS HÓ 30-IKÁN. BÉKÉSVÁRMEGYE KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLETE.

19. Petrics Sámuelné, Csipkár Pál
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a II. ker. ev. templom oldalán található: E TEMPLOMHOZ TARTOZOTT ÓTEMETŐBEN NYUGOSZNAK PETRICS SÁMUEL NÉ ORLAY-PETRICS SOMA ÉDESANYJA, PETŐFI NAGYNÉNJE ÉS CSIPKÁR PÁL AKI PETŐFIT SEGESVÁRI ÚTJÁRA ELKÍSÉRTE.

20. Polgári iskola
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola épületének külső falán található, felirata: EMLÉKTÁBLA A MEZŐBERÉNYI ÁLLAMI POLGÁRI FIÚ ÉS LEÁNYISKOLA ALAPÍTÁSÁNAK 100. ÉVFORDULÓJÁRA.
ÁLLÍTOTTA: 1995. OKT. 21.-ÉN A 2. SZ. ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS A BARÁTI EGYLET MEZŐBERÉNYÉRT.

21. Szabó Árpád
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola épületében található, felirata: SZABÓ ÁRPÁD 1878-1948 AZ EGYKORI POLGÁRI ISKOLAI IGAZGATÓ ÉS FÖLDMŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTER, A MEZŐBERÉNYI KÖZSÉGI KÉPVISELŐ-TESTÜLET HALADÓ SZELLEMŰ TAGJÁNAK EMLÉKÉRE.
ÁLLÍTOTTA: BARÁTI EGYLET MEZŐBERÉNYÉRT 1988.

22. Tudós Kemény Pál, Kemény Pál, "Tudós" Kemény Pál.
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Luther Márton tér 13. sz. alatti épület falán található. Felirata: E HÁZBAN (ISKOLÁBAN) VENDÉGESKEDETT TÖBB ALKALOMMAL PETŐFI SÁNDOR TUDÓS KEMÉNY PÁL BARÁTJÁNÁL. EMLÉKEZETÜL 1973. MÁRCIUS 15-ÉN MEZŐBERÉNY IFJÚSÁGA.

23. Skolka András
(emléktábla)

Alkotó: Udvardi Anikó (Az emléktáblát "befoglaló"- pódiumos alépítményű- edikulát Széri Varga Géza tervezte.)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a II. kerületi Evangélikus Egyházközség templom udvarán található

Felirata: SKOLKA ANDRÁS, A TISZÁNTÚL ELSŐ EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUMA ÉS ALAPÍTÓ IGAZGATÓJA EMLÉKÉRE 1802-2002

24. Adorján György
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Jeszenszky utca 21. sz. alatt található.

Felirata: EBBEN AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT ADORJÁN GYÖRGY KÁNTORTANÍTÓ 1896-1976. SZERETETT EGYHÁZÁT, ORGONÁJÁT 60 ÉVEN ÁT SZOLGÁLTA.
EMLÉKÜL ÁLLÍTTATTA II. KERÜLETI EV. EGYHÁZKÖZSÉG

25. Széchenyi terv
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Békési út 2. sz. épület falán található

Felirata: EZ A BERUHÁZÁS A SZÉCHENYI TERV KERETÉBEN A GAZDASÁGI MINISZTERIUM LAKÁS CÉLRA BIZTOSÍTOTT ELŐÍRÁNYZATAIBÓL FOLYÓSÍTOTT 100 MILLIÓ FT. ÖSSZEGŰ TÁMOGATÁSÁVAL 2001. OKTÓBER 30-ÁN VALÓSULT MEG.

26. Széchenyi terv
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Békési út 1. sz. épületén található

Felirata: EZ A BERUHÁZÁS A SZÉCHENYI TERV KERETÉBEN AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSÚ BÉRLAKÁS PROGRAM ELŐÍRÁNYZATÁBÓL NYÚJTOTT 112 MILLIÓ FT. ÖSSZEGŰ ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL 2002. ÁPRILIS 30-ÁN VALÓSULT MEG.

27. Széchenyi terv
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS:

Felirata: BÉKÉSI ÚT 5 ÉS BÉKÉSI ÚT 9-11. SZ. ALATTI ÉPÜLET A SZÉCHENYI TERV KERETÉBEN A GAZDASÁGI MINISZTERIUM 226 M FT TÁMOGATÁSÁVAL LÉTESÜLT
2003. JÚLIUS 31

28. Kálmán István
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A domborművel ellátott emléktábla a Kálmán Fürdő területén került felállításra 2005. augusztus 20-án.

Felirata: A település első, versenysportra is alkalmas medencéjét KÁLMÁN ISTVÁN (1894-1972) 1932 és 1935 között építette, helyi vállalkozók és önkéntes segítők közreműködésével. A strandfürdőt 2005-ben Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete, a Békés Megyei Területfejlesztési Tanács támogatásával újíttotta fel. Alapítójának emlékére a Képviselő-testület döntése alapján a létesítmény, ezentúl a KÁLMÁN FÜRDŐ nevet viseli.

A névadást kezdeményezte és az emléktáblát állította: a Mezőberényi Városszépítő és Városvédő Egyesület. 2005. augusztus 20.

29. 1848-1849-es forradalom és szabadságharc
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az OPSKK Művelődési Központja bejáratánál elhelyezett táblán a felirat alatt Békés megye és Mezőberény címerei találhatóak, az emléktábla felirata: A FORRADALOM ÉS A SZABADSÁGHARC EMLÉKÉRE / ÜNNEPI MEGYEGYÜLÉS KERETÉBEN AZ

30. A háborúban hősi halált halt tűzoltók emlékére
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Mezőberényi Önkéntes Tűzoltó Egyesület Liget téri épülete falán található, állításának időpontja bizonytalan. Felirata: EMLÉKEZZÜNK / BAJTÁRSAINKRA KIK ÉLETÜKET ADTÁK / A HAZÁÉRT ÉS A TŰZOLTÓSÁGÉRT. / 1914-1918 / BOBÁLY ANDRÁS TŰZOLTÓ. / 1939-1945 / VRBOVSZKI JÁNOS TIZEDES. / HOFFMANN MÁRTON ÖRVEZETŐ. / GÖTZ JÓZSEF ÖRVEZETŐ / EMLÉKETEK ÖRÖKKÉ ÉLNI FOG! / ÁLLITATTÁK BAJTÁRSAITOK A TESTÜLET / FENNÁLLÁSÁNAK 35.-ÉVÉBEN.

31. A magyar - csehszlovák lakosságcsere 60. évfordulójára emlékező emléktábla,
Kitelepítettek emléktáblája
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktáblát a katolikus templom Fő út felőli homlokzatán helyezték el, a bejáratától balra. A mezőberényi Római Katolikus Egyházközség szervezésében, a magyar - csehszlovák lakosságcsere 60. évfordulójára emlékező emléktábla felirata a magyar és a mezőberényi címer alatt: "MAGYARNAK LENNI: NAGY, S SZENT AKARAT / MELY ITT RESZKET A KÁRPÁTOK ALATT. / HA KÜSZKÖDÖN, HA SZENVEDÖN, HA SÍRVA: / VISELNI SORSUNK, AHOGY MEG VAN ÍRVA." / (SAJÓ SÁNDOR: MAGYARNAK LENNI) / A MAGYAR - CSEHSZLOVÁK LAKOSSÁGCSERE / 60. ÉVFORDULÓJÁRA EMLÉKEZVE / HÁLÁT ADUNK AZ ISTENI GONDVISELÉSNEK, / HOGY KÖZEL KÉTSZÁZ, / SZÜLŐFÖLDJÉRŐL KITELEPÍTETT FELVIDÉKI MAGYAR CSALÁD / OTTHONRA TALÁLT VÁROSUNKBAN. / 2007 SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPÉN / AZ EMLÉKTÁBLA A MEZŐBERÉNYI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG, / MEZŐBERÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐ-TESTÜLETE ÉS MAGÁNSZEMÉLYEK HOZZÁJÁRULÁSÁVAL KÉSZÜLT. A tábla jobb szélén, függőleges oszlopban vannak felsorolva mindazok a települések, amelyekről Mezőberénybe telepítettek: 1947. JÚNIUS 13. - / 1948. DECEMBER 14. / GÚTA / CSATA / MEGYERCS / NAGYMEGYER / KISMÁCSÉD / BAJKA / CSARNAHÓ / GARAMMIKOLA / KOMÁROM / NAGYKÁLNA / UDVARD / VÁGFARKASD / KIRÁLYHELMEC / LOSONC / NAGYGÉRES / TALLÓS / GYIVA, KARVA.

Az emléktáblát Gúta és Mezőberény polgármesterei, Horváth Árpád és Cservenák Pál Miklós avatták fel, az istentiszteleten jelenlévő lelkészek Dr. Marosi Endre apátplébános, Szabó Klára református, Lázárné Skorka Katalin és Feyér Sándor evangélikus lelkész megszentelték, megáldották.

32. Bethlen Gábor
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A református templomban található emléktábla felirata: BETHLEN GÁBOR / A NAGY ERDÉLYI FEJEDELEMNEK, SZÜLE- / TÉSE 400. ÉVFORDULÓJÁN, TEMPLOMUNK / KERTJÉBEN FELÁLLÍTOTT MELLSZOBRÁT, / MINT REF. HITÜNKNEK ÉS MAGYARSÁGUNK- / NAK JELKÉPÉT, HAGYJUK SOK SZERETET- / TEL AZ UTÁNUNK KÖVETKEZŐ NEMZEDÉK- / NEK. / A MEZŐBERÉNYI REF. EGYHÁZ / LELKIPÁSZTORA LIPCSEI GÁBOR. / GONDNOKA BACSÓ ENDRE. /

33. Dütsch Zsolt
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A Petőfi Sándor Gimnáziumban felavatták Dütsch Zsolt, a gimnázium egykori igazgatójának emlékére készült emléktáblát. A tábla felirata: "A SZERETETET SZÉT KELL OSZTANI..." /GARAY G./ DÜTSCH ZSOLT / 1941-2006 / IGAZGATÓ EMLÉKÉRE / AKI 1972-1997 KÖZÖTT VEZETTE / A MEZŐBERÉNYI PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUMOT / ÁLLÍTOTTÁK / AZ INTÉZMÉNY DOLGOZÓI

34. Egészségügyi Központ
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az 1984 őszén átadott egészségügyi központ bejáratánál elhelyezett emléktábla felirata: AZ EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT / ÉPÜLT MEZŐBERÉNY FELSZABADU- / LÁSÁNAK 40. ÉVFORDULÓJÁRA / A LAKOSSÁG, AZ ÜZEMEK, A SZÖVET- / KEZETEK, A BÉKÉS MEGYEI TANÁCS / A BÉKÉS MEGYEI GYÓGYSZERTÁRI / KÖZPONT ÉS FÖLDESI MIHÁLY / MEZŐBERÉNYI LAKOS ANYAGI / TÁMOGATÁSÁVAL. / 1984. OKTÓBER 6-ÁN.

35. Hanzély Ferenc, Hanzély Ferenc György
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Dr. Hanzély Béla nyugdíjas bajai kórházi főorvos - korábban mezőberényi lakos - az önkormányzat tulajdonában álló Széchenyi út 1. szám alatti ingatlan falán egy emléktáblát helyezett el, amely édesapjának állít emléket. A tábla felirata: E HÁZBAN SZÜLETETT / ÉLT ÉS GYÓGYÍTOTT / DR. HANZÉLY FERENC GYÖRGY / ORVOS / 1900-71

36. Id. Jeszenszky Károly és Id. Jeszenszky Károlyné
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A néhai lelkésznek és feleségének emléket állító tábla a II. kerületi evangélikus templom sekrestyéjében található, felirata: NÉHAI NAGYTISZTELETÜ / ID.JESZENSZKY KÁROLY / ÚRNAK / (1815-1898) / A MEZŐBERÉNYI II-IK KERÜLETI ÁG.H.EV. EGYHÁZ / 50 ÉVIG VOLT BUZGÓ LELKIPÁSZTORÁNAK / ÜGYSZINTE NÉHAI / ID.JESZENSZKY KÁROLYNÉ / SZÜL.RUHMAN KAROLINA / ASSZONYNAK / (1825-1894) / A NŐI ERÉNYEK PÉLDAKÉPÉNEK / EZEN EMLÉKKÖVET / KEGYELETBŐL S SZERETETÜK JELÉÜL / EMELTÉK / A MEZŐBERÉNYI II-IK KERÜLETI ÁG.H.EV. / EGYHÁZ HIVEI.

37. Köszönjük, Elhunyt tanárainkra emlékezve
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A Petőfi Sándor Gimnáziumban elhelyezett emléktábla felirata: KÖSZÖNJÜK ... ELHUNYT / TANÁRAINKRA EMLÉKEZVE / A VOLT DIÁKOK NEVÉBEN IS / AZ 1969-BEN VÉGZETT 4/A OSZTÁLY./

38. Kuczian György
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A néhai lelkész emlékére állított emléktábla a II. ker. evangélikus templom sekrestyéjében található, felirata: EZEN SZENTEGYHÁZHÓZ TARTOZÓ TEMETŐ KERTBEN / NYUGVÓ NÉHAJ NAGYTISZTELETÜ / KUCZIAN GYÖRGY URNAK / A M.BERÉNYI ÁG.H.V. SZLÁV EGYHÁZ 35 ÉVEKIG VOLT / NAGYÉRDEMŰ LELKI PÁSZTORÁNAK, / BÉKESI N. T. ESPERESSÉG EGYKORI / DEKÁNUSÁNAK, JEGYZŐJÉNEK, FŐESPERESÉNEK. / A FELEJTHETETLEN-LEGJOBB FÉRJNEK ÉS ATYÁNAK / KESERGŐ ÖZVEGYE SZÜL: MAJOR 'SÓFIA, / S LEÁNYAI / LUISA JESZENSZKY ANTALNÉ, / KATALIN BONYHAY BENIÁMINÉ / ÖRÖK EMLÉKÜL EMELTÉK. / SZÜL. 1779JAN.1KÉN MEGH. 1843DECEM.31KÉN

39. Lelkészeink, A II. ker. evangélikus egyházközség lelkészei
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A szlovák evangélikus templomban elhelyezett emléktábla felirata: E TEMPLOMBAN SZOLGÁLT LELKÉSZEK / ZACHARIDESZ DÁNIEL 1785-1808 / KUCZIAN GYÖRGY 1808-1843 / ID. JESZENSZKY KÁROLY 1842-1892 / IFJ. JESZENSZKY KÁROLY 1872-1927 / BISZKUP FERENC 1916-1955 / FABÓK FERENC 1926-1964 / DEME KÁROLY 1954-1961 / FÁBRI ISTVÁN 1961-1979 / PETOR JÁNOS 1979-1991 / FEYÉR SÁNDOR 1992- /

40. Marosi Endre
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A Mezőberényi Római Katolikus Egyházközség kezdeményezésére magánszemélyek adományaiból készült Dr. Marosi Endre plébános emlékére az az emléktábla, melyet a katolikus templom előterében helyeztek el. Felirata: "TANULJATOK TŐLEM, MERT SZELÍD VAGYOK ÉS ALÁZATOS SZÍVŰ" (MT. 11.29) / DR. MAROSI ENDRE / 1915-2009 / CÍMZETES APÁT, RUBINMISÉS PLÉBÁNOS / EMLÉKÉRE, AKI 1971-TŐL HALÁLÁIG / HÍVEN SZOLGÁLTA EGYHÁZKÖZSÉGÜNKET. / NYUGSZIK A CSALÁDI SÍRBAN, / A SZARVASI ÓTEMETŐBEN. / 2009 MINDENSZENTEK ÜNNEPÉN / MEZŐBERÉNYI RÓMAI KATOLIKUS / EGYHÁZKÖZSÉG

Dr. Marosi Endre apátplébános emléktáblájának avatása

2009. november 1-jén szentmise keretében volt a mezőberényi római katolikus templomban. A szentmisét celebrálta és az emléktáblát avatta dr. Kovács József provikárius, szemináriumi rektor.

41. Mezőberényi Önkéntes Tűzoltóság
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Mezőberényi Önkéntes Tűzoltó Egyesület Liget téri épülete falán található, felirata: MEZŐBERÉNYI / ÖNKÉNTES / TŰZOLTÓSÁG / 100 ÉVES / ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL / 1993. JUN. 27.

42. Oertel Zakariás
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az evangélikus gyülekezet templomépítő lelkésze emléktáblájának felirata: FELTÉTELEZHETŐEN ITT NYUGSZIK / OERTEL ZAKARIÁS / HALBERSTADT 1764 - MEZŐBERÉNY 1836 / 1785-1836 / GYÜLEKEZETÜNK TEMPLOMÉPÍTŐ LELKÉSZE / AZ 1802-ES ÉVTŐL MEZŐBERÉNYBEN MŰKÖDŐ / EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM

TANÁRA./ MEZŐBERÉNYI I KER. EGYHÁZKÖZSÉG / "BOLDOGOK A HALOTTAK,
AKIK AZ ÚRBAN HALNAK MEG" / JEL. 14, 13 / KÉSZÍTETTE SCHAFER / 2002-BEN

43. Református Idősek Otthona
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A református egyház Kálvin tér 8. sz. alatti Idősek Otthona tagintézménye falán található tábla felirata: ÉPÜLT / A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA / SZÉCHENYI TERV KERETÉBEN / NYÚJTOTT TÁMOGATÁSÁVAL / 2002-2003. ÉVBEN / A GAZDASÁGI MINISZTER 2002. MÁRCIUS 11-I DÖNTÉSE ALAPJÁN / A VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT / KÉPVISELŐ TESTÜLETÉNEK / HATHATÓS KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL / A MEZŐBERÉNYI REFORMÁTUS / EGYHÁZKÖZSÉG / BERUHÁZÁSÁBAN / PRESBITÉRIUMI HATÁROZATA / SZERINT.

44. Református templom
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A református templomban található emléktábla a templom építésének állít emléket, felirata: EZEN ISTEN HÁZA FELS. II.K FERENTZ KIRÁL / YUNK URALKODÁSA ALATT ÉPÍTTETETT A MEZŐBERÉNYI / REFOR. EKKLÉSIÁNAK KÖLTSÉGÉVEL K. FÖLDESASSZONY- / UNKNAK ÖZ. WENCHEIM NAGYSÁGÁNAK ÉLETÉBE T. MOL- / NÁR JÁNOS UR PREDIKÁTORSA GÁBA, N. BAGI ISTVÁN / URAM IV. ESZTENDŐKIG VALÓ KURÁTOR- / SÁGÁBA, ÉS N. VERES MIHÁLY OLÁH JÁNOS / KOLOSI FERENTZ BAGI ANDRÁS SZÉKÉLY / ISTVÁN BALOG ISTVÁN VARGA ISTVÁN / BALOG PÉTER KOLOSI ANDRÁS BATSO / JÁNOS, ÉS BERETZKI ISTVÁN URAMÉKNAK / ELŐLJÁRÓSÁGOKBA. CZIGLER ANTAL KÖMÍV- / ES MAEISZTER ÁLTAL EZER NYÓLTZSZÁZ / NEGYEDIK ESZTENDŐBE PÜNKÖSD HAVÁNAK / HUSZONKETTÖDIK NAPJÁN.

45. Széchenyi István Német Nemzetiségi Tagóvoda
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A tábla a Luther utcai óvoda külső homlokzatán található, felirata: SZÉCHENYI ISTVÁN / NÉMET NEMZETISÉGI TAGÓVODA / SZÉCHENYI ISTVÁN / DEUTSCHER NATIONALITÄTEN- / KINDERGARTEN / MEZŐBERÉNY, 2005. OKTÓBER 15. / MEZŐBERÉNYI NÉMET KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT / MEZŐBERÉNYI NÉMET HAGYOMÁNYÁPOLÓ EGYESÜLET

SZOBROK

1. Bethlen Gábor
(szobor)

MEGJEGYZÉS: Az erdélyi fejedelem mellszobra a Kálvin János téren, a református templom kertjében áll a következő felirattal: BETHLEN GÁBOR / 1580-1629 / ERDÉLY FEJEDELME / A MAGYAR FÜGGETLENSÉG / BAJNOKA / A VALLÁSSZABADSÁG / VÉDELMEZŐJE / REFORMÁTUS HITÜNK / HŐSE / JELMONDATA: / "HA ISTEN VELÜNK, / KI LEHET ELLENÜNK" / RÓM. 8. 32. / MEZŐBERÉNYI REF. EGYHÁZ / 1980. NOV. 15. A szobrot, a talpazatán olvasható dátumtól eltérően 1982 nyarán állították. Avatóbeszédet Molnár Ambrus, mezőberényi születésű esperes-lelkész mondott.

2. **Dr. Bak Mihály**
(szobor, mellszobor)

MEGJEGYZÉS: A település néhai orvosának, jelentős közéleti alakjának emlékére állított szobor az Egészségügyi Központ előtt (Luther u. 1. sz.) található.

3. **Gr. Széchenyi István**
(szobor)

MEGJEGYZÉS: A mellszobor a Széchenyi utca és a Kossuth tér találkozásánál, a német evangélikus templom mellett áll a Kossuth szobor társaságában.

4. **Id. Jeszenszky Károly, Jeszenszky Károly**
(szobor)

MEGJEGYZÉS: A II. kerületi evangélikus gyülekezet lelkészének szobra a Luther Márton téren, a templom előtt található.

5. **Kossuth Lajos**
(szobor)

MEGJEGYZÉS: A mellszobor a Kossuth tér és a Széchenyi utca találkozásánál, a német evangélikus templom mellett, a Széchenyi szobor társaságában áll.

6. **La Charogne**
(szobor)

MEGJEGYZÉS: A kompozíciót, a "krómacélruhás hölgyet" Párizsban is kiállították. Az alkotás a Fő út 2. sz. alatti ház belső udvarán található.

7. **Népek barátsága**
(szobor, helyi védettség alatt álló egyedi érték, épített örökség helyi értékeinek védelme)

MEGJEGYZÉS: A három összefonódó lányalak a Kossuth téren található. Az emlékmű avatásakor Dr. László Gyula professzor mondott avatóbeszédet és leplezte le az alkotást. F.: Kisváros, 1989. nov. A szobor helyi védettség alatt álló egyedi érték, helyrajzi száma: 991/4.

8. **Orlai Petrics Soma**
(szobor)

MEGJEGYZÉS: A szobor az egykori Orlai Petrics Soma Általános Iskola (Petőfi u. 17-19. sz.) bejáratánál áll, az iskola névadóünnepségének keretében avatták fel.

9. **Petőfi Mezőberényben**
(szobor)

MEGJEGYZÉS: Ifj. Szabó István alkotása Orlai Petrics Soma "Petőfi Mezőberényben" c. festményének felhasználásával készült, a Művelődési Központ melletti parkban, a Fő út 4-6. sz. alatt található.

10. **Petőfi Sándor**
(szobor)

MEGJEGYZÉS: Az alkotás a Petőfi Sándor Gimnázium bejáratánál, az épületen belül található. A szobrot nem sokkal a gimnázium épületének 1966. március 15-i átadása után állították.

11. Szabó Árpád
(szobor, mellszobor)

MEGJEGYZÉS: Szabó Árpád (a polgári iskola egykori igazgatója, később földművelésügyi miniszter) szobra az egykori Orlai Petrics Soma Általános Iskola előtt (Petőfi u. 17-19. sz.) áll. A szobrot Halász János országgyűlési képviselő, a Parlament Kulturális Bizottságának alelnöke avatta fel.

12. Szendrey Júlia
(szobor)

MEGJEGYZÉS: A szobor a Wenckheim-Fejérváry-kastély (Fő út 1-3. sz.) előtt található. Szendrey Júlia kislánykorában a Mezőberényben működő, Benka Ádámné által vezetett nőnevelő intézet tanítványa volt.

ÉPÜLETEK

1.

I. kerületi evangélikus templom, német templom.
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: Az 1789-ben épült templom 23 méter hosszú, 15 m széles és 8 m magas. Tornya 26 méteres. Itt található Orlai Petrics Soma Engedjétek hozzám a kisdedeket c. oltárképe, melyet 1854-ben festett.

2.

II. kerületi evangélikus templom, szlovák templom, tót templom.
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: "Az első templom. Az itteni szlovákok mindjárt a mai helyükre való elhelyezkedés után felépítették maguknak az Isten templomát" (1722-23 körül). A második, az 1741-ben épült templom helyébe Mária Terézia királynő 1768. április 27-én kelt engedélye alapján egy újat építettek, amely 1791-ig állott fent. A II. kerületi evangélikus egyháznak a ma is fennálló negyedik temploma "...építésének kezdete az Úr 1792. évére esik...Ezt az új, gyönyörű templomot az Úr 1797. esztendejében az első ádventi vasárnapon ünnepélyesen felszentelték és a nyilvános istentiszteletek számára átadták." (Dr. Novákné Plesovszki Zsuzsanna: Id. Jeszenszky Károly és műve. Mezőberény, 2003. p. 37-40.) A mai orgonájukat 1854-ben szerezték be Luther Márton születésének 400. évfordulója emlékére. (Bonyhai: Mezőberény monográfiája. Mezőberény, 1933-34.). "A templom 1792-97-ben épült, barokk stílusban, hossza 31,50 m, szélessége 18,00 m, a hajó gerincmagassága 21,00 m torony 51,00 m magas." (Bartóki József: A mezőberényi szlovák evangélikus templom. Mezőberény, 1993.).

3.

Kálmán-fürdő, Strand, Városi Strand.
(strand, fürdő)

MEGJEGYZÉS: 1930 elején Kálmán István vállalkozó elkészítette a Margit-szigeti uszoda mását. A munkálatokhoz a község is hozzájárult. 1943 őszén országos úszóversenyt is rendeztek itt az akkori magyar úszósport nagyjai részvételével. A medence vasbetonból készült, a kivitelezést a Schäfer-Köhler cég végezte. (A múlt nyomában...Beszélgetés Kálmán Lajossal = MH., Mezőberény, 2000. okt. p. 6.).
Felújítva, korszerűsítve: 2010.július 7.

4.

Magyar Király Szálloda, Szabadság Szálló, Berény Szálló
(épület)

MEGJEGYZÉS: A Magyar Király Szálloda 1886-1887-ben épült Piltz András és Pilisi Márton adatszolgáltatása szerint (Bonyhai: Mezőberény monográfiája. Mezőberény, 1933-34.).
Felújítva, korszerűsítve: 2011

5.

MÁV állomásépület, vasútállomás
(épület)

MEGJEGYZÉS: A Mezőberényen keresztülhaladó vasútvonal 1858-ban épült az osztrák Staats Eisenbahn Gesellschaft által.

6.

Polgári fiú- és leányiskola, Polgári Iskola
(épület)

MEGJEGYZÉS: A Petőfi úton lévő iskolaépület felépítése (1908. nov.) Szabó Árpád nyugalmazott iskolaigazgató és Jeszenszky Károly evangélikus lelkész buzgólkodásának köszönhető. (Az iskola 1895. szeptemberében nyílt meg a Széchenyi utcában).

7.

Református templom
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: A mostani templom 1784-ben épült először, de 1874-ben a villám belecsapott és leégett. A következő évben újra felépítették, s 1896-ban egy orgonát szereltek fel benne. (Bonyhai: Mezőberény monográfiája. 1933-34. p. 120.).

8.

Római katolikus templom, Katolikus templom.
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: A jelenleg is álló templom 1886-ban épült.

9.

Városháza
(épület)

MEGJEGYZÉS: A mai épület helyén állt Orlai Petrics Soma festőművész háza, ahol Petőfi is vendégeskedett. Az 1358 és 1359-es hsz., 1179 nöl területen Back Nándor tervező elképzelései alapján, Dékány András és társa, Gombos Imre építkezési vállalkozók kivitelezésében valósult meg az impozáns épület. A tanulmánytervek 1899 augusztusában kerültek az előljáróság elé, elfogadásukat a Mezőberényi Mérnöki Hivatal pecsétje is igazolja. A kiviteli tervek 1900. március 24-én érkeztek a vármegyéhez engedélyeztetésre. Az építési munkák 1901 őszén fejeződtek be. Az eredeti költségvetés - 58.145,79 Ft - helyett az építkezés végszámlája 71.244,96 Ft lett, melyhez még 1108,4 Ft pótmunka társult még. A klasszicista stílusjegyeket magán hordozó, kétszintes épület főhomlokzata 26,45 m, a Petőfi utcai szárny 36,1 m, a Békési út felőli szárny 20,2 m hosszú. A fölszínen a különféle irodák kaptak helyet, az emeleten alakították ki a 108 m²-es, exkluzív közgyűlési termet, valamint a 45,35 m²-es kis tanácstermet.
(Szekeres András: Egy évszázada jelkép = Békés Megyei Hírlap, LVI. évf. 191. sz., 200

10.

Ókerti iskola
(épület)

MEGJEGYZÉS: Az Ókerti iskola Klebelsberg Kuno népiskola-építési programjának köszönhetően 1927. szeptember 9-én nyitotta meg kapuit az Ókertben élő tanköteles gyerekek előtt. Mint iskola 1976-ig működött. Első tanítója Monostori Márton volt, később Vörös Lajos, Győri Lajos, Kovács László stb. Az utolsó itt tanító pedagógus Bordé János volt.
Az ókerti iskola falán elhelyezett emléktábla felirata: OKTATÁSTÖRTÉNETI EMLÉK / EZ AZ ÉPÜLET ISKOLÁNAK ÉPÜLT / ÉS 1927-1976-IG / MINT ISKOLA MŰKÖDÖTT. / 1943-44-BEN ITT VOLT ELŐSZÖR / MEZŐBERÉNYBEN 7 ÉS 8 OSZTÁLY OKTATÁS. / EMLÉKÜL AZ 1943 ÉS 44-BEN VÉGZETT / OSZTÁLY TANULÓI ÉS MEZŐBERÉNY ÖNKORMÁNYZATA. / 2000. Az Ókertben (külterület) található épület helyi védetség alatt álló egyedi érték (helyrajzi szám: 0410/12).